نوٹ: اسم کتاب درصفحہ ۴ سطر ۲ ذکر شدہ

د سیف الدین لودین کتابتون
کتاب پر لیسي شمیره

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد وثنا ده هغه خدای تد چه انسان ی پد ژبه او بیان لوړ کا او تمیز ی
ورکا لنورو حیوانانو پد نطق او ویا سره او خپل کلام پاک ی نازل کا چه افصح
بیان سره چه هغه معجز او ابلغ دی له کلام د نورو بلغا او فصحا ستاینه او
سپاس دی هغه خاوند لره چه بیلده ده نستد بل خاوند او نه بل معبود دوګریو
ثبتق دی دی چه انسانان پخوب و خبرو پالی او د هر ی بلیغ ویا
ملهم دی درودنا محدود پر هغه پیغمبر دی علیه الصلوات والسلام
چه موب تی راوښود سمدلار راوروده

بیت

دی دی رهبر دکائنا تو تر ده جارسم

دی دی نامور د مخلوقا تو تر ده جارسم

خدای رحمتونه دی وی دده پر اولاد او اصحابو چه پر اسمان دهدی

رب ستوی دی او د پیغمبر د گوتمی خلاق عمی کد دوی نوای د دین
سمدلاری بدلدو ورکد وای او د رحمت ور بو نسکور

بیت

دبهدی د اسمان ستوری — حق رنای لور پد لوری
تپید زموب ی کړه رو ښاند — دوی د دوی خوبی پخپاند

بخاص کړه د خدای رحمتوند دوی نازل پر ثلو رویا رالو د نبی پر غوره
ملگری او د ده پر ملسیوا د خاندان اما بعد پد دی پودی چه و نیا دانسه
غوره خاصه ده او د نطق تاج بخد د کرمنا تاج دی چه د خالق تعالی د
غوره خاصه آدم پر سر نسکور کړ او پیهره زماند کی خدای تعالی پر انسانانو کی
عزت شاعران او د و نیا خاوندان پیدا کړل چه الشعراء تلامیذ الرحمن وگنل سوا
او د دوی و نیا وی بر کلد د اسی خوبی دی چه انسان زړه انشراح پد
موی او د خوب و زب و مرهم وی زه چه محمد هوتک یم او پا صل پښتون
پقندار کښی اوسم لدیر ده چه پد و یلو د د اسی و نیا و بخت یم او د پشی
او د رخی می هم د غدکار دی دا د دیر وقتوند تیر سول چه ما غوښتند چه زه د پر

شاعرانو

شاعرانو تذکره و کابزم او د دوی احوال سره را تول کاندم مگر زمانی ماته فراغ
را کا او دا هیله می په زړه کی وچه سبوه ځکه چه پر قندهار ظلم او د جفا تو رتم
ده او هیچا آرام نه درلود او نه فراغ گاهی به مغولو چپاونه کړل او گاهی به دگر
دستم سوران وه او س چه حق تعالی موږ خلاص کړو له هغو ظلمو ځخه او فارغ سو
زړونه زموږ او زموږ ملک حاجی میرخان علیه الرحمة دوی له قندهار و یا
او پښتانه دی د دوی له جور آزاد کړل نو زما زړه فارغ سوله اندوه او قلم می را واخست
هغه وقت چه زما له ارادی خبر سو زموږ د پښتنو دستر گو تور امام المسلمین
ابن قاتل الرفضه والکافرین شاه حسین ادام الله دولته الی یوم الدین

د پښتنو پادشاه حسین بوتک — په ملکانو کی دی دی لوی ملک
د حاجی میرغبتلی زوی گنړ — خالقه تل دوی ځلان داغمی
نوی زه وغوښتم خپل د بار ته او ماته دی تشویق وکا او الطاف دی بنکاره
چه دا خپله اراده پوره کاندم او د پښتنو شاعرانو حال سره را تول کاندم
چه زموږ پادشاه او د بنالم خپلو درو سر شاه حسین خلد الله ملکه و سلطنته
بخپله هم د بنی ونیا خاوند او د پښتو د شعر شوقمن دی نو ما وغوښته چه ژر ژر

او دپښتو د شاعرانو احوال ټول کړي ښکاره دوی چه ماله د
شاعرانو دپښتنو احوالو ندرا ټول کړي دي او هغه وقتونه
له وګړیو څخه مې د یرسنه حالونه اوریدلی دي او اوس هغه ټول
په غوښتنې کا بزم د دی کتاب نوم دی پټه خزانه ځکه چه د
ی دي چه پټ و او نو ښکاره خالق تعالی دی لټوله مسلمانا
ن د پادشاه سیوري دي تل دی او دایم په دغه کتاب چه ما
ه و د جمعه ۱۶ د جمادی الثانی سنه و سنه ۱۱۴۱ هجري
خزانو منقسم دی لمړی خزانه په بیان د هغو شاعرانو چه چه
ه خزانه په بیان کی د هغو شاعرانو چه اوس ژوندي دي
بیان لښ د هغوار تینو او ښځو چه دو ه پښتو ته ندپا سه

لمړی خزانه

و شاعرانو چه پخوا تیر سوی او هو ښه تد د دوی وینا دی ښکار د
ح قطب العارفین و زبدة الواصلین بابا هوتک علیه الرحمه

تولی
ی و او دتولر پلار بابا غلجی و رحمة الله علیه چه پخپل وقت کښی مشر گنل کیدی د پښتنو
ښتک په التغر کی د یزید لی و په سنه هجری ۶۶۱ کی او هغه وقت چه لوی سو
نقل دی
ی کا د خدای عبادت او په التغر او سوری کښی د قوم سردار او بادار و
چه په هغه وقت کی به هر ځل مغولو دار غنه او پرغاړه ولوت کاو التغر او اولان او کلا
ی تالاکول بابا هوتک خپل قومونه راتول کړل او د سره غر سردی پر مغولو شخړه بوتله
ر دی جګړه کی مغول تالا سول او د پښتنو گرندیو دیر وشرل ماته خپل پلار داود خان
د اسی نقل دکا چه سوری غر په دغه روځ د مغولو په وینو داسی لجند سو چه پلو شو
د ځمر به بر لیښانده کا په دی شخړه کښی پښتانه لبر او بی خواک وچه د سره مغولو
بیب راغله او اخیستدی وکانو یو ځو غښتلی د بابا هوتک خپلوان و مړل بابا هوتک
په لوړ ته داسه ... بولوله او په غیشوی د مغولو تترنه ځیرل غښتلو میرو
چه دا سندره اورملله په جګړه تو دیدل تر څو چه سوری غری د مغولو په وینو ولاړه
او تول ی پپناکړل هغه سندره زما پلار علیه الرحمة داسی راته ویلی

بیتونه

پر سوری غر بل راته نن اور دی | وگرید جور راته پیغور دی

ی کور باندی مغل راغی
تلیو تنگ کړی دامووار دی
پښتانی ی یلغار دی
د مرغی غښتلیو راسی
ری تیری غشی ترلاسی
لمو په غشیو کړی وارونه
ر وراندی کړی چیل تترونه
یاد زلمو وینی بهیږی
رتی مزغلی اوتر هیږی
بښتو هلی پرغړه جنګ دی
سهال دلوری دی دنګ دی
زلمو پرنګ ځانونه مړه کړی
پښتانه ځکی ساته کړی

هم په غزنی هم په کابل راغی
مغل راغلی په تلوار دی
پرکلی کور باندی مغل راغی
پر تنګ ولاړ د پښتانه سی
پرکلی کور باندی مغل راغی
د تیرو توروګزارونه
پرکلی کور باندی مغل راغی
ځکی اوغزونه په سره کیږی
پرکلی کور باندی مغل راغی
سورغر په وینو دوی رنګ دی
پرکلی کور باندی مغل راغی
دښمن په غشیو مو پیدا کړی
پرکلی باندی مغل راغی

دی چه باباهوتک د مغلو سره دیر جنګونه وکړل او دا رغنداو پوری خواته
شرل او هرکله به دا تغ او مرغی غښتلیو پر دوی یرغلونه کړل او په غزونو

به مغول ننوتل بابا هوتک چه سپین بږیری سوځری نه اوپاکال وپه سنه ۷۴۰ هجری
وفات سو ذکر د کاشف اسرار شیخ ملکیار چه د بابا هوتک
مشرزوی واوتر هغه پلار وروستنی د قوم د مشرتابه بکری پد سرکړله نقل کا
هسی چه ملکیار بابا د ډیر غښتلی او قوتمند سړی وپه جنګو کی بد له لسو تنو سره بد وپه هغه
سنه چه بابا هوتک وفات سو ملکیار بابا د پنځه ویشتو کالو زلمی وهسی والی چه ملکیار بابا
د سیوری پد لتوکی د ډیر خپلوان راتول کړل او هلتدی کارین وند وکښل او خپل زلمی ی پد
کښتو کرنو وکمارل مغول چه پد دغو دواینو غوږون سول پر سیوری ی یرغل وکا او د
ملکیار بابا سره د ډیر سخت جنګونه وسول پد دغو جنګو کښی د پښتنو سین ورانی سوی او ځینی
ولاړل مرګی او بنو وب تد ځنی هم وخاته وانزی خواته هلتدی خپل زلمی سره یتول او بیرته
راغلل مغولی وشړل او سیوری بیا ودان کړی هسی نقل کا چه پد سنه ۷۴۹
هجری کی پد پسرلی ترنګ د ډیر دک سو پد سختو نیز واو پد یوه صباشت ی چه نومونه
او خوراک غاړی غاړی بهیدی ملکیار بابا چه د ترنګ ځنګ وتد راغی هسی سندری
ی ویلی سندره د ملکیار بابا

ترنګ بهیږی ترنګ بهیږی ۞ غاړی ترغاړی ۞ زما زرګی خو خپل لالی غواړی

ـ ده مروده + دترنگ مروده + خاوند درج ۵ + چه دیرکی موحی + زما خپله سوده
ـ دی نیزدی + نیزد بیلتون دی + مزره نیزو ری + پدویرژ ری + پدغنم زبون دی
ـ ری اوردی + پدزره می اوزی + دااوس ۲۰ وچ کا + دویرنیزوند + بل د یرپدزوردی
ـ ئند یوسه + سپینی سپوږمیه + ورته ووایه + چه ترنگ تال کرم ، ستا له خو لکیه
ـ زو خرو + اوبوسوان کړی + بل ملکیاردی + پاته لیاردی + سوب ی بجان کړه

ـ ل کا چه ملکیار بابا دا سندری وویلی د خاوند پدقدرت ترنگ یو اوبه د لرگی مراوی او دلته درود
ـ وی شندی او بلی شندی پدنلو اوغز دلبنی بند سو پرترنگ یو پل جوړ سو سیار بابا هم
ـ دی پل تیر سو او خپل مقصد ته واصل سو نقل کا چه یوه روځ ملکیار بابا
ـ خپل تره توخی کورته ولاړ او د خپل تره زوی نور بابای ولید چه غنمی تیرۀ ملیدلی ښکته
ـ ا چه تر بوره دا ښکاری هغه ویل د مغولو پدجګړو کی ستا ملاتړیم ملکیار بابا دعا وکړه ورته
ـ تر بوره تل سوبمن اوسی وایی چه هروقت به نور بابا پدجګړه کی بری موند او ماته ی د هیچا
ـ یاد نده هسی نقل کا چه یوه ورځ د مغولو تاریک پرسیوری راغی او هغه وقت
ـ ملکیار بابا پدکلا کی څوک نه و پرته له ښځمنیو نور بابا چه خپل سوتری ځان هغه کوت
ـ ورساوه او پدیوه تن ی مغول شرل او دیری مړه کړل دا ټول د ملکیار بابا دعا برکت و

ذکر د مقبول سبحانی غوث صمدانی شیخ خربنبون سرهنی رحمة الله علیه د پښتون بابا
د کسی د عبدالرشید ﷺ د کسی و خاوند تعالی ده ته ښکاره کمالات او کرامات ورکړی و د خدای
په عبادت به بخت و نقل کا چه د پلار په ژوندکی لا رخصت سوا و د خپلو اولادو سره
راغی که کسی شخه غوری مرغی ته او کله به ولاړ د غندان غره ته او هلته به ی خدای تعالی
ستاید او ثنا نخه او په کال کی به یو واړ تلی د خپل تره بیټنی نیکه لید نه به ی کوله او پسله
به ی هم زیارت ته ورتلی خربنبون بابا د شیخ اسماعیل سره چه د بیټنی نیکه زوی ولوی سو
او هغه وخت چه خربنبون د کسی غره غندان ته تلی نو اسماعیل بابا چه ده پسی ډیر
وژړل سهی والی چه یو وقت خربنبون بابا او اسماعیل د سرین او بیټنی نیکه په مخ کښی
ناست و د دوی کور و د کسی پر غره نو خربنبون د پلار او تره لخوا په تګ او رخصت
ماذون سو اسماعیل نیکه داسی ناری وکړلی

که یون دی یون دی + مخکی بلیتون دی + له کسی غره شخه + حی خربنبو ندی
که ورو ره ورو ره + خربنبون ورو ره + ته ښکلیتون کړی + زما وړ ته گو ره
چه حی مرغی له + تو ر ښا کړغی له + همزولی پا ته + حی شه برغی له
د خدای دپاره + خربنبون یا ره + چه هیر مو نکړی + زمونږ کهول دا ره

زړه می ریږدی + یا می بیلیږی + بیاتون ی اوږدی + ځان پدسو ځیږی

نقل کا چه اسماعیل بابا خرښون بابا سی غبرګون وکاوه

تاریخ د خرښون بابا

بیلتانه نارې می وسوه په کور باندی
نه پوهیږم چه بد شوی بیش پدوه باندی

له خپلوانو به بیلیږم په سر وستر ګو
دواړه ستر ګی می په وینو دی ژړه باندی

اسماعیل ستانا روحی زړګی مړی کی
بیلتانه خرښون بیا له تا پردی کی

نه پوهیږی که می بیا نه ستا یادی کی
په چرګو دویر به پری سی زړه مړاندی

محمد چه اوبو دیون می دی وخ نکه تد
دیاند ثوری به اچوم وترخ تد

ستاسی یاد بمی وی لبس زړه وسخ تد
که دا محکه غړوند تول شی لاندی باندی

نقل کا چه خرښون بابا ولاړ به مرغه کی میشت سو او هلته هم وفات سو چه کال هجری و سنه ۴۱۱ وروسته ی زامن هم په غوړه مرغه کی او سیدله او دکاسی اولاد بیا مړ ته ولاړه دکسی غړه او پښین پدلتو کی میشته سول او دکند او زمند اولادونه خپاره سول او ولاړل دنګرهار او خیبر او پیښور لتی ی وینولی

ذکر د قدوة الواصلین مظهر تجلیات الهی شیخ متی خلیل غوریا خیل سر بنی علیه

الرحمة الله الولی شیخ متی د شیخ عباس زوی و چه عباس د عمر اوغه د خلیل زوی و
دغور یا غور یاد کند ابن خربنون زوی و چه حضرت سرینی قدس الله سره له زامنو
زما پلار علیه الرحمة و ماته داسی نقل کا چه د خربنون علیه الرحمه مرگ په مرغه کی
او اولادی هم په ارغسان او مرغه او پښین کی سره نخپاره سول خپل وار پول
ښوب او کوبرک غرو ته او امران او حسن د شیخ متی ورونه پرهغه غره او
چه ورته د مشرورو پدنامه مشهور سو د خواجه امران غر او بی بی خالد
خور په پښین کی و چه هوری ی زیارت دی یو بل وروری و په گرمام کی شیخ
نقل کا چه شیخ متی قدس الله سره به کال هجری ۶۲۳ مزیرید لی و او په عمر د
شپیتو کالو د ترنک له سره پرغاړه وفات سو او پرهغه غونډی لوی شیخ د
کلات بالدسی نقل کا چه پرهغه غونډی هیڅ اوبه نوی او دلی لی پښتانه او اول
چه په دوبی دده زیارت ته تلل د ترنک له دوده به ی اوبه ورسره وړلی یو د
شیخ محمد زهرده مشر زوی دده په زیارت کی دنده د پرتوی وکه ی کتل د متی
له قبره سره نزدی او بدرا دغور خیدی او هلته بهانده چینه پیدا سوه دا او
اوس هم بهیږی او زایرین ی ځی چښی نقل کا چه شیخ متی با بالوی زاهد او

او پر خاوند مین سړی و دده اولاد و لاړل او پد پیښور او بدنی کی میشته سول او هلته له دوی ځخ لوی لوی ستانه راوتل شیخ زهر د شیخ امران ځخ روایت کا چه شیخ متی بابا لوی عالم او دین مرشد و پد غنمان کی ی یو کتاب وکښلی چه لزم ی و دخدای مینه پد دغه کتاب کی متی بابا خپل شعرونه هم وکښل او داسی مناجاتونه ی وویل چه د پرونه ی ویلی کول دغه یو شعر ما لخپله پلاره او مریدلی وچه نقل ی کاندم

د سیف الدین لودین کتابتون
کتاب پر لیسې صمیم

شعر

پیرلویو غرو هم پد دښتو کی | پد لوی سهار پد نیمو شپو کی
پد غاړه بوغ او پد شپیلکو کی | یا د ویرژلو پد شپیلو کی

تول ستا د یاد ناری سوری دی
داستا د مینی نندارې دی

جندی زرغون که پد بید یادی | د برین خواته پد خدا دی
ترنگ چه خړدی پد ژړا دی | د تول اغیز د مینی ستا دی

تول له ښکلا دی ستا له لاسه
ای د پاسوالو پا سه پاسه

ـ و بنا ندمخ ی سپین دی | یادسپوږمیه تندی ورین دی
ـ ا سنګلی پرتمین دی | لکه هندارهٔ مخ د سپین دی

ستا د سنګلا د اپلوشه د ه
دای یو سپکه تندارهٔ د ه

لوی غروند زرغونیږی | د شروند وږمی پکښې چلیږی
ـ وی شا وخوا کریږی | سترګی لیدو ته ی هیښیږی

لوی خاوند ه قوله رتد ی
تل د نړی په سنګلیده ی

ـ ند سنګلی ستا جمال دی | سنګاره ی لوړ پلو کمال دی
ـ ورځ که شپه که پیړی کال دی | ستا د قدرت کمکی مثال دی

ستا د لوړ تو یو رنا د ه
دلته چه ګوره تماشا د ه

ـ ره می د ستا د مینی کوږدی | سوی د عشق په سوځنداورګی
ـ پ ی وتا ته ستا پر لوږدی | بیلدی بیخ دی ورکی پلوږدی

ستا د جمال پہ لیدو ښادی
که نه وی د غم نور بربادی

پہ غړو کی ستا د عشق شیلکی دی | د دی نړۍ پہ عشق سمی دی
که غټ که وړو که پنډ نړۍ دی | ستا د جمال څرۍ هرڅی دی

چه پر دنیا می ستر گی پرې سوی
ستا د جمال پہ ننداره کی سوی

نه هسک نه ځکه و تورتم و | تیاره خپره وه ټول عدم و
ندا ابلیس ئی آدم و | ستا د جمال سوچه پرتم و

چه سو ښکاره ښکلی دنیا سوه
د پنځ پرلوری دنیا سوه

مزه چه څرګند پر دی دنیا سوم | د ښکلی مخ پہ تماشا سوم
ستا پر جمال باندی شیدا سوم | لخپلی ستی را جلا سوم

پہ ژړا ژړا م چه بیلتون دی
یمه پر دیسی بل می تون دی

وګرېوولی متی ژاړی | سوری ی اوری غاړی ځلوی
څه غواړی څه وایی څه باړی | خپل توان او کوروکلی مړاړی

چونی چه بیل سی ینمد خواسی
تل ی دبن په لور ژړاسی

نقل کاوه سی چه د شیخ متی علیه الرحمة کتاب د خدای مینه بد تل دده پر بدیره پروت
به هغه پاره کی بوغول او هر چا به ویل نو به ی ژړل هغه وقت چه مغول راغلل
کتاب ی واخیست او ورسته نسوه ژر کنده چه څه سو

ذکر د جهان پهلوان امیر کروړ زوی د امیر پولاد سوری غوری نقل کا ند بدة
شیخ کته متی ذی غوریا خیل بچیل کتاب لرغونی پښتانه کی چه دی نقل کا له تاریخ س
څخه چه په بالشتان ی لتلی او صوندلی و شیخ کته علیه الرحمة سی وایی چه پدتاب
کی راوړی چه امیر کروړ د امیر پولاد سوری زوی و چه په کال ۱۳۹ هجری
په مندیش کی امیر سو او جهان پهلوان ی باله وایی چه د غور کو بتوند او د با
او خیار او قهران ماتی او بر کو شک ی قول و نیول او د رسالت له سهول
پد خلافت کی د دیر لو ملکونه وکړل نقل کا چه امیر کروړ د دیر غښتلی او پهلوان و

تن له سلو جنګاورو سره جنګیدی ځکه ئی نو کروړ باله چه معنی ئی ده ظلف او سخت
امیر کروړ ئی بد په دوبی زمین دروږکی وار هلتدی ماڼی درلوده چه کهتیت دهندیش
واو په دغه ځای کښی ښکار کاوه او عشرت پتاریخ سوری کی راوړی چه دا امیر
پخوا او بالشان او بسنکی واو دهغه سوړ نومی له اولاده دی چه دسهاب له پښت
امیر پولاد په هغه دعوت کی شریک وچه ابوالعباس سفاح دبنی امیه سره جګړه کی له
ئی هم مرستی وپتاریخ سوری محمد ابن علی البستی داسی کښلی دی چه دعباسی دعوت پجنګو کی چه
دمیری سوبی وکړلی نو ئی دابیتونه دویل چه ویا رنده ئی بولی هغه دادی چه شیخ کهته
تاریخ سوری انقل کړی دی

ویای نه دامیر کروړ جهان پهلوان

زه یم زمری پردی نری ملا اتل نسته
بل په زابل نسته
غشی دمن می حی برینا پرمیر ځمنو باندی
په ماتید و نو باندی

پهند وسنده پر تمامه او پر کابل منسته
ملا اتل نسته
په ژوبله یونم پرغالم پر تنبتید و نو باندی
ملا اتل نسته

زما دبریو پر خول تا ویری هسکه نمنځ وپویای
دآس لسوری محکه ریږدی غرونه کاندم

کرم ایوادونه او جاری لما اتل نسته

زما د توری تر شپول لاندی دی هرات او جرم
زه پیژندویم پیروم
ز صدو زما غشی لوښی داری دښن راشخه
ر پی ز سون راشخه
ز رنج سو بدمی د توری بیخ سو وکړه
ستر می تر بور وکړه

خپلو وگرو زه لور پیرزوینه لوم
تلی ودند کوم
پر لویو غرو می ونیا د دومی ند پخندو پتال
پور خو شپو میاشتو کال

عرج و بامیان و تخار بولی لم
لما اتل نسته
د جیرنوالرود پر خندو خم سبتی پلن
لما اتل نسته
پیادارې می لو راوی د کول د
لما اتل نسته
دوی پیادینه سنه با هم سنه ز
لما اتل نسته
نری زما د د لوم می بولی پر دریخ
لما اتل نسته

شیخ کته علیه الرحمة تاریخ سور نقل کا چه امیر کروړ عادل او ضابط او د سنبی و
ده به هر کله شعر وند ویل پکال ۱۵۴ سنه هجری د پوشنج پیخنگو لښ می سو د تر
ی زوی امیر ناصر ایوادونه ضبط کړل او د غور او سور او بست او زمین
خاوند سو

ذکر د شیخ اسعد سوری علیه الرحمة شیخ کته پکتاب کی د لرغونی پښتانه تاریخ سو

سی نقل کا چه اسعد سوری پغور کی اوسیدی او هلته د سوری خاندان پاد شاهی کی د دیر غ

و شیخ اسعد د محمد زوی و چه پکال سنه ۴۲۵ هجری په بغنین کښی وفات سو شیخ اسعد

علیه الرحمة د دیر بند اشعار و یل نقل کا چه سلطان محمود غازی پر غوربانده د امیر محمد سوری رحمة

علیه سره جګړه وکړه او پد آهنګرانو کی محصور کا پدی وقت شیخ اسعد هم د آهنګران پ

کوت کی و هغه چه سلطان محمود علیه الرحمة امیر محمد سوری د نیو اوبندی ی بوت غزنی ته

نو امیر محمد سوری چه خوراز ره ور او عادل او ضابط امیر و له غزنه د بند مرسو او شیخ اسعد

چه دوست و د امیر محمد سوری پر مرګ ی د اسی ساندی و ویلی پدیوه بوللی کی چه قصیده

په عربی ده وکذ فی القصیده

د فلک لچارو خو وکړم کو کا ب ز مولوی هر ګل چه خاندی په بهار

هر غټول چه پدیدیا غوریده و کا ریژوی ی پاڼی کاندی نار پنار

د دیر خوند د فلک پخیره شند کا د دیر سروند کا تر خاورو لاندی زار

د وا لمن لسره ګول پر یاسی مرسی د بی وزلو دینی توی کاندی خو نخوار

چه لسر مدی زمری رپی ز نګلو کی لا او کوبدی ډاری تیرو جبار

هم ی غشی سکنی د ال د ژوبلورو رستان ځنی ځغلا کاندی پدار

چې ملاوې نکوېږې پغښتلیو
پیوه ګرد ښتې پرېباسې لېږمه
څه تېرې څه ظلم کاندې ای فلکه
پوېږ ترلولو نکرې پېژنه لرا
بیخ روغې پې زړه نشته ستاله خوره
له تېرېودې اوښې ثاثې له اوربخیو
ښه لاس واخلې لخوره ښه لورې
ښه زړه وسوځوې پدهیچا باندې
ښه وصل کړې مین لبل مینه
ستاله لاس دې پراته ژوبل نګروې کا
کله غوښې کاندې مراندې دزړه کیو
کله تکې واچوې پر نانه ولیو
کله غورځوې واکمن له لاپلاز ولو
زموږ پر زړه ولو دنن بیا یو غشې وو لشیت
پرسوریو باندې ویرپرېوت لپاسه

دافلک سېرو کاشه کا بې ګرا
نه ې غشې نه لنډې وې نه ې
ستاله لاس ندې بیخ ګل بلیه
پر نتلیو اوسوې دغم ناتا
بیلوې پې ژړا ژړېین لیا
چیني ژاړې پورت ورت ستاله
ښه ملاکړې لبې وزلو له ترا
ښه پېریوزې له ګرد ښته له
ښه درملې تپونه دافګا
هر پلوته تپې زړونه پخار
کله تېرباسې وګرې هو ښیا
کله ثیرې کړې ګریوان دنمنې
کله کښینوې پخاورو کې با دا
و دژوبلله پې دې غشې هزا
محمد واکمن چه ولاړې پیل دا

یو وار سو اسیر پلاس د میر ثمنو
په سماوی و دان آهنگران و
د محمود د ژو بلو ورو پلاس کښیوت
تنگا لیو لره قید مینه ده ځکه
سر نری ی غوره ځاوره ها بیره کا
پدی ویر د غور وگری تورنگری سول
گوره ثاحق رنی او بنی لری غزونو
نه هغه زرغا د غزونو د بید یا ده
نه نخول بیا زر غزنی پلا بنو نو
نه له غزجه بیا راحی کاروان د منکو
د پسرلی اوره تودی او بنی تو بند
دا پد ثه چه محمد ولاړ له نړیه
نه منکاریزی هغه سور د سور پلتو
چه به نجلیو پد نخا پکی خند له
هغه غور پد ویر ناتار د والمن کښیوست
لاس د مات سه ای فلک چه د وکا

اشقال ی وکړ قبر له بلوا ر
په نیکند و پر درست جهان او ن
چه غز نه قدی باتلی په تلوا
سه ی والوتله هسکته پردی لا
د نه مریو بیریو کلدوی ثوا
پدی ویر نا تیاره سوله د بنا
د اکړ ونگی ساندی لی پشور ها
نده زرکیو پیسا دی کمترا
نه با می بیا مسیده کا په کهنا
نزا د روحی غورته بیا جوپی د شا
مرغلری به نیسان نکری نشا
په ویرندی سو غور لتول سو گوا
نه ځلیږی هغه لمر پردی دیا
چه به پیغلو کا اتن قطار قطا
هغه غور سو د جانم غندی سورا
محمد غندی زمری د مرینی منکا

شین زرگی فلک ولی لاولاری
ای دغور غرونه پرته سنوی غبار

محکی ولی پرین دلو نیرلیونری
لاندی باندی سپه ورک دا شعر

چه زمری غندی واکمن حی لجهان
چه خوک نکری په نری باندی قرا

سخ پتا ای محمده دغور لمن وی
په نری بد ندوی ستا دعدل سا

ته پر ننگدوی ولای پنگ کښی مرسوی
هم پر ننگه دپه ننگه کا ځان جا

که سوری دپنگ ویرکاندی ویرمن سول
هم بویاری ستا پنوم ستا په تبا

پیجنت کښی دوه توون زموږ واکمنه
هم پتا دوی دیرلور د غفار

ذکر دښکارندوی علیه الرحمه چه دغور و پوه سه پدی چه شیخ کبه
رحمة الله علیه کښلی دی پکتاب لرغونی پښتانه کی چه پتاریخ سوری کی دی چه
بیشته دغور و او کله کله به پغزند اوبست کی هم اوسیدلی پلاری احمد
دغور دیرو نزکوه کو لتوال وښکارندوی د سلطان شهاب الدنیا والدین محمد سلم
بپادشاهی کی محزور او دورناوی خاوند واو هغه وقت چه هغه سلطان پر هند
ښکارندوی چه شاعر اوعالم سری وهم دهغه سلطان په لښکرو کی وا
وایی چه ښکارندوی پیمدح کی د سلطان محمد سام او سلطان غیاث الدین

دستایی قصیدی لری چه بوللی دی محمد ابن علی وایی چه هسته کښ ماده دبوللو عنت
کتاب ویدی اوله هغه ثخ می دغه بوللد چه دمحمد سام علیه الرحمة ستاینه ده کښه

القصیدة فی المدح

پسرلی سنگلونکی بیا کړه سنگارون
بیای ولونل پدغرونو کی لالون

مخکه شنه رښوند شنه منی شنی سوی
طیلسان زمری واغوستد غرون

دنیسان شاطی لاس دمجید ودی
دغلرو باندی وسنگلل بنون

دغنتو لو جندی خاندی وریدی ته
زرغونو بنو کی ناخی زلمی جون

لکه ناوی چه سورتیک په تندی وکا
هسی وگانل غنتو نو سره پسولون

مرغلری چه اورو وخونو لیه
پخلای سوه راند خپاره دښتون

زرغونو مخکو کی خل کا لکه ستوریه
چه پر هسک باند خلیږی سپین گلون

سپینی واوری ویلیده کاندی بهیری
لکه اوښی دیین په گرپوانون

هر پلورنی والی بهاند خاندی
له خو ښید سروهی له سینگرون

هر پلو دگلو وبزم دی لونلی
توار اغلد له ختنه کاروانون

دسیح په پوه بدمرو روندون بیا وند
پسرلی مگر میح سو په پوکرون

لدمرو خاورو وی آغلی گل راویوست
وچ بید یا اوغزی کړله جنتون

سری جاجی چه راشت کړ راشتگرو
گیهج چونی چه پدبن وکا بوغون

پہ بربنا چہ بنغ دچو نیو نغو بزیدہ سی
تو اچندی سرہ پیودی اشلکو ن

دزلما تاپی راغلی دی پہ جنب یو
لکہ پخلیہ غتپی کاندی مکیزون

دپو پلوخ سورکری پسرلی دی
یو دبل پخارہ اچوی لاسو ن

دہندار و پہ ثیر غرون سپین دہ نگن دی
چہ پرواوروباندی ځل وکالمرو ن

پخور ځنگ غور ځنگ لخولی ځگوند باسی
لکہ شنی باتی شنا کاندی سیندان

بند چونی پستایہ دجنب یو موبہ سی
بند موبہ سم دسلطان پصتون

دشنب دکہالہ ختلی لمردی
دپسرلی پہ دود و دان لدہ رغون

دبندو اوروی درست ایو اذرغونکہ
لہ قصدارہ تر دیبلی یو لون

پزابل چہ دبری پرنیلی سپورسی
پلاہوری دمیرانی گزارون

نہ ی ثوری تد تہنگبری کلک دالون
نہ ی ثوری تد تہنگبری کلک دالون

دا اسلام دیون شہاب دنری لمردی
توز ستہان ی کرنا پیجہا دون

ہرہ پلا چہ دی پرہند سندیرغل کا
رنوی توزہ نری پہ شہابون

پہ پسرلی چہ ی تیزون پہ اتک وکا
خارہ خارہ ی تری سو للہ زرون

ندبد دلمعلی غندی رون ستوی پہ سک ځلی
کدشہ پورتدسی لغورہ دیر میرون

ندبد داولی جگرن دسینا پلوری
ندبد بری ثوک دہند خپارہ بنہرون

د خوک زلمی د غور سره راغونډ کا
یو ځاوند شهاب الدین دی چې وکا
په جوړو جوړو جګړن ی هند تدیون کا
ښ پسیند باندی تیریږی برغل کاندی
څیان سیندی هم لواره ایلاړی کا
پهر کال اتک دده بندراغلی کاندی
پښتونخا ښکلی زلمی چه زغلی هند ته
زرغونی ختی اغوستی وی دی خرونو
هر گهیج چه لمر څرکیږی له خاتیجه
که بریځ وی له غرمه وی که برمل وی
د شهاب جګړن به ندکښینی لز غلو
زمری کله کاږی ځان له برغلګرو
یا به جګ کا د بریو رنګی پهندکی
یا به وران کا بود تونون د بمبنو
پرنا اوسی تد تل د دین شهاب

د داوس توری بد چری کا ځلون
په برلوری هر ایوا د تدبیر غلون
چه د غور بادار همت وکا زغلون
په پرتم ی زمری ریږدی پد زنګلون
پر اوږ وویی د غوریانو بد ایرون
غوږوی پد ځنګ وخپل پاستد سالون
نو آغلیه پیغلی کاندی اتنون
بت بید یا هم پسو للی وی ځانون
څو چه یو نا دلو ید یخید پخنګ ون
که لرمل که لمر لویده له تر ملون
ند به پریږدی دا زلمی خپل بهیرون
څوی نکامات متون ورمیږون
یا به پریږدی هم پدی چار سرون
یا به لسره کاندی پوینو ایوا دون
نوم د تل وه پر دیرج پد ښمز دلون

خورا ندسی ستا پتوره دهند لوسر ید | | خوچه نست کړی لدنړی بود تو نو

ستا پیزیرمد د خاوند لوی ښتن وی

سوبه خو ستا پرستد یوند خوچه یو ن

ذکر د زبدة الفصحاء ابو محمد هاشم ابن زید السروانی البستی رحمة الله

په لرغونی پښتانه کښې سی حکایت کا شیخ کتب رحمة الله علیه چه ابو محمد هاشم د

په سروان په سنه ۲۲۳ هجری قدسی زیږیدلی او په لبت کی لعلما او

لوستلند وکړه او وروستند ور په عراق ی پلو طلو دولو ائمه شخ سمع وکړه او ابن

چه څرګند و په ابی العینا سره ی په بغداد کښې عمر وند تیر کړل او له هغدی د عربی

او اشعار و لوستل او په کال سنه ۲۹۴ هجری قدسی له عراق بیا ګذر غی دری کا

په بست کی وفات سو نقل کا چه ابو محمد پیر بی او فارسی او پښتو شعر وند ویل او هغه

چه دده استاد ابن خلاد پیتر کوی وند سو نو ده به ی خدمت کا او د هغه شخ بدی

شعر وند په ادب کی د عربو او ریدله ابو محمد عربی شخ په پښتو د خپل استاد د پیر شعر وند

ر ر ر مر ولی دی ابن خلاد چه یو ظریف او ادیب سړی و پیوه شعری د هم ستا یلی د

او ابو محمد هغه شعر د اسی په پښتو را ی ولی دی

شعر

ژبه هم بند وینا کاندی چه ی وینه | د خاوند پلاس کښ نزد او درهمون
ژبور ورلد ورځی وینای اروی | د درهم خاوندان تل وی پوره
که درهم ی ځنی ورک سوی نتلی | پرنږی ی پنجرو پیژندون
که بدای سوهی وبولی خلق وایی | داوینا ده رښتیا بند لد رشتون
که بی ونزلی وویی رښتیا خبره | نور وایی دا خو سوهی دی تیرون
هو درهم بندی چا لوید برخه | د درهم د خاوند برخای پرتمون
درهم ژبه ده لد څوک ژبور کیږی | ده وسله که څوک پکاندی قانون

نقل کا چه ابو محمد په پښتو یو کتاب کښلی وچه په هغه کښی د عربی د اشعارو فصاحت او
بلاغت بیان کړی دا دونم ی و د سالو و بزهد

ذکر د عارف ربانی برهان الدین شیخ تیمن رحمة الله علیه زما پلار

قدس الله سره لکتاب د بستان الاولیاء چه شیخ المشایخ بستان بریخ کښلی دی پکا
سنه ۹۵۶ هجری قدسی داسی نقل کا چه شیخ تیمن د شیخ کاکړ علیه الرحمة زوی و ځ
چه دی د غور بری خواته ولاړ او هلته میشت سو نو خلق ی اولاد اوس پکا کړ

کشمیری خو یه اصل دوی دکاکی اولاد دی او تیمن رحمة الله علیه زاهد او عابد او ولی و
نقل کاچه کاکړ بابا لاژوندی و تیمن لغوره راغی او پیوب کښ دکاکړ بابا پیدندی وکی
بیا وو یا او پاکجران کښ واوسید او دعلاء الدین حسین شام پرمانه کښ وفات س
دتیمن بابا دغه شعر وندز ماپر رند بستان الاولیاء تحفه نقل کول او مالده تحفه واوریدا

شعر

گیهئ زنا دلمر خپره سوه زما پرکور دوینا ره سوه
د بلیتون ورځ توره تیاره سوه
زغ سونا ثا په چه بیلتون راغی
زیره می لدی ویرنی شین دی پرواز ارمان ثه نادرین دی
زرغون له اوښو می سادین دی
پنول نو لیږم چه تا خوان راغی
نه به بیایم نه به بیا راسی نه به تیاره شپه زما رنا سی
نه به شهی راته پخلا سی
بیلیږی چیری اوس دیوان غی

دشخبتن پاره‌ی هیرمی ندکری آغلیه مخ چه پدیا ندکری

اور بل دی پرینبودی واندکری

پر ما دبل اور کړوون راغی

ذکر دکاشف اسرار عرفان شیخ بستان بریخ قدس الله سره العزیز زما پلار علیه الرحمة لقدما ثخ روایت کا چه شیخ محمد بستان په قوم بریخ وپد ښوراوک ی کوروده پد محمد اکرم رحمة الله علیه هم دخدای ولی واو دښوراوک راغی بلخمد پر غاړه پدیوه کوډ کښ اوسیدی او دخالق په عبادت بد ه ونغل کا شیخ بستان له پلاره دیر فیض وموند او په خوانی ولاړ هندوستان تد او هلته په بنارس پښار کرزیدی او آثار د قدرت به ی تماشا کول او هغه وقت چه وطن تد راغی په ۹۹۸ هجری ی د اولیاء الله په بیان کتاب د بستان الاولیاء کیښی او زما پلار رحمة الله علیه دغه کتاب په ښوراوک کښ د حسن خان بریخ په کور کښ لیدلی وچه په دی کتاب کښ شیخ بستان علیه الرحمه د دیرو پیرانو اولیاء حالونه او کرامتونه او خوارق دعادات کښلی واو دیر د دیر اشعار ی هم رانقل کړی ولنورو شاعرانو او چلو شعرو ثخه دغه شعر ما دخپل پلار له خولی واوریدی چه د شیخ بستان رحمة الله علیه دی

شعر چه بد لدی بو لی

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر که پر ما — راسه ګذر که پر ما

دمینې اوږدې زمانې ګی وریت په انګار کینا — ښې تارونار کینا

خو بد ویلیږم چه می زړه پر تا مفتون کینا — ځان می زبون کینا

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر که پر ما — راسه ګذر که پر ما

وکه نظر زما پر حال چه پرون رنځور یمه تل — پویر ناسور یمه تل

زړه می څاڅی وینې سود پو بوخیل یمه تل — په اور جلیل یمه تل

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر که پر ما — راسه ګذر که پر ما

له درد سوز تل ناری او غلبلې وهمه — ګریږی سوزی وهمه

یو آن می چیری نه آرام نه تیکاو نه دینم — راحت کرند دینم

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر که پر ما — راسه ګذر که پر ما

دخوږ بوزی لحال تدی ای یار آګاه — یی دی وزلو همراه

دخپل عزت پروی بستان تدکړه دهر سندب — کړی له ګناه ګواښل

اوښکی می څاڅی پر ګریوان یو وار نظر که پر ما

راسه ګذر که پر ما

ردامیرا نفسی شیخ رضی لودی علیه الرحمة پوه سه په دی چه کامران خان ابن
مدرخان پښور صفا کښې په ۱۰۳۸ هجری قدسی علی صاحبها التحیة والصلوة والسلام یو کتاب
لیکلی چه کلید کامرانی ی نوم و پدی کتاب کامران لکتاب د شیخ احمد ابن سعید اللودی چه په
۶۸ هجری ی کښلی او نوم ی اعلام الاوذعی فی اخبار اللودی دی هسی نقل کا چه شیخ رضی
دی د شیخ حمید لودی وراره وچه شیخ حمید پیلتان پاچا سوتوی خپل وراره پښتنخا ته ولیږی
د سخو غره خلق د اسلام دین ته راوی شیخ رضی راغی دوه کال د کسی پیغرو کرنه او هلته
ی زیر مخلوق مسلمان کړل نقل هسی ما نظر د شیخ حمید زوی پیلتان کښې د ملاصده لدا ستا نخو
سره کښیوست اولاد ی تخذی د الحاد او اسماعیلی فرقی عقاید زده کړل او وگرځیدی
د دوی په اعتقاد او ملحد سو چه شیخ حمید رحمة الله وفات سو نو ی پر ځای نظر کښیوست
او د الحاد ترویج ی غوره کړی او قرامطی راوستل شیخ رضی علیه الرحمة چه سو چه مسلمان د
خپل تر ورنظر تدی داسی پاره کی وسنبل او دی ستو

پاره کی

د الحاد پلوردی تر پلل	گرزوه دی زموږ وکوراوه
موږ روڼلی په نه یارنه	تا پتور وتو راوه
لرغون ولی گرد هیدلی	چه دی گوښی ایراوه

معذ

سغد گروه دی اوس آیه کم | چه پلرودی رناوه
لودی ستا پناه مدسپک سو | کدسرخو مو درناوه
لفرَ ندهوی له کهال | لودی نه ی پهٔ کاوه
زهوبز رغاده ستاله گروه | دورخلوی پدرغاوه

شیخ احمد لودی هسی نقل ما چه لفر لودی هسی دشیخ رضی رحمة الله علیه عنبر کوت دعا

دالحاد پتور تورن سوم | زه لرغون خو ملحد نه یم
زما دبند هسی تورا کړل | که ملحد یم دد بند یم
له اسلام ند تر پلمه | تورانو تخه پدتر پلمه یم
گروه می سغد لرغونی دی | اوس هم گروه پلرغونه یم
داسلام پرهسک بد ظلم | دتورانو ته تیاره یم
دلودی نه وی سنتی یم | دحمید له لوی کنهاله یم
تورانی دبند چه وایی | زه لگروه پدآیه یم
دای تورتاسی دروهوی | زه موسن ستاسی پدتله یم
دد بند دیناوی معجزه | زه لودی یمد خو زه یم

غفر الله الماضیین ورحمة الله علی الذین اعتصموا بحبل الله المتین

ذکر د مقبول ربانی شیخ عیسی مشوانی رحمة الله علیه — سی نقل کا خواجه

نعمت الله هروی نوسنری پښتون افغانی کښی چه په دوران د جهانگیر پادشاه

ی د کښلی چه شیخ عیسی پقوم مشوانی و او په دالمری سکونت کا او د شیر شاه سوری

پد دوران کی ژوندی وسی وایی چه شیر شاه تد خلق وویل چه عیسی شراب خوری

کا شیر شاه خلق وگهارل چه ولاړ سی او د شیخ شراب وبین چه راغلی شیخ پخپل

کور ناست ز د صراحی او پیاله د رتد پرانته وه خواړه ی د پادشاه سره چه راغی وی ویل

ای شیخ پدی پیاله کښی څه خوری شیخ ویل راسه تد هم ی وخوره سری چه صراحی . بنکه

پد پیاله کی شیدی را توی سوی ولاړ سی او دغه حقیقت ی پادشاه تد بیان کا

نعمت الله کښلی دی چه شیخ عیسی رحمة الله علیه لوی ولی و او د خدای پتوحید کی بند

شعرونه په پښتو او فارسی او هندوی ویلد د پښتو یو شعر دادی

پخپل کار کړی پخپل انکار کړی || کله باد زسیم کله می خوار کړی

تخ تادری په صفتو نو || کله می نوسر کړی کله می نار کړی

عیسی حیران دی پدی شیوه نو

کله می یار کړی کله اغیار کړی

ذکر د سلطان السلاطین سلطان بهلول لودی علیه الرحمة الله الولی

په مخزن افغانی کښې نعمت الله رحمة الله علیه هسې کښلې دی چه ملک بهلول د ملک کالا زوی و په هندوستان ی د سلطنت لوا هسکه کړه او د هغه ملک لودی طایفې تخت و ګډیږی زمانې دی لودی تبر سلطنت ته پیهنډ کښې ملک بهلول په سرهند د اسلام خان تر وفات راهسې استقلال وموند او تر جنګو په وروستو پرې دهلی خطبه اوسکه دوهله پانی پت او لاهور او پانسی او هصار او ناګوری د ملتان تر شنډو پوری وینول او د هندوانو د راجه ګانو سره ی سخت جنګونه وکړه او تد دیرش کاله ی پر هندوستان سلطنت وکا او دیر عادل او عالم پادشاه و پکال ۸۹۴ هجری قدسی وفات سوللا چه وایی

بهشت صد و نود و چهار رفت از عالم
خدیو ملک ستان و جهان کشا بهلول

د سلطان بهلول علیه الرحمة وفات په تبد د جلالی قصبه کی و او محمد رسول کلاتوال هوتک پخپل بیاض کښې هسې کښلې دی چه په هندوستان د برسات پموسم خلیل خان بیا ښی هسې رباعی انشا کړه او د سلطان بهلول پادشاه پد محمد کښې و ویله

رباعی

خپری او ریحی ژاړی له پاسَ کوپلۍ بوغ کا بیلتون له لاس
یه هغه لوښی کوهر پیخول ستا دا مرحبا کا ستا زموږ مواس

سلطان بهلول رحمة الله علیه چه دا رباعی دلغو بره پیجواب ی دا رباعی سمدستی وویله

رباعی د سلطان بهلول

ملک بزرغون کړم په درکړه راسَ لګوره او ریحی دداد له پاسَ
خول می دعدل به درو روڼ دی جهان بزیب مومی زما له لاسَ

ذکر د خان عظیم مکان خوشحال خان بیګ علیه الرحمة

محمد رسول هوتک پخپل بیاض سی کښلی دی چه خوشحال بیګ د شهباز خان
ګټلک زوی و چه په سنه ۲۲ نهمه هجری پیدا سوا و د اخان خوامری او غښتلی و
خوشحال بیګ څوکال په هندوستان بندی و او بیای له مغولو سره ډیری جګړی وکړی
او د اورنګزیب پاشاه سره ی ترمرګ د ښمنی وکړه او په دغو تاوکښی مرسو نقل
کا چه خوشحالخان بیګ د ختکو سرداری کړله او هم ډیر زامن ی درلود
چه لوی شاعران و او پخپله خوشحالبیګ هم د غزلو دیوان لرید چه دده

غزلو

رباعی

خپری او ریحی ژاړی له پاسَ کوپلۍ بوغ کا بیلتون له لاس
یه سغه لوښی کوهر بیخول ستا دا مرحبا کا ستا زموږ مواس

سلطان بهلول رحمة الله علیه چه دا رباعی ولغوږه پجواب ی دا رباعی سمدستی وویله

رباعی د سلطان بهلول

ملک بزرغون کړم په درکړه راسَ لګوره او ریحی دداد له پاسَ
خول می دعدل به درورن دی جهان بزیب موی زما له لاسَ

ذکر د خان علیین مکان خوشحال خان بیګ علیه الرحمة

محمد رسول هوتک پخپل بیاض سی کښلی دی چه خوشحال بیګ د شهباز خان
ګټلک زوی و چه په سنه ۲۲ نهه هجری پیدا سوا و د اعظم خان خواهرینی او غښتلی و
خوشحال بیګ څوکال په هندوستان بندی و او بیای له مغولو سره ډیری جګړی وکړی
او د اورنګزیب پاشاه سره ی ترمرګ د ښمنی وکړه او په دغو تاوکښی مرسو نقل
کا چه خوشحال خان بیګ د ختکو سرداری کړله او هم ډیر زلمی ی درلود

چه لوی شاعران و او پخپله خوشحال بیګ هم د غزلو دیوان لرید چه دده

غزلونه ډیر ښکلی دی او هلته هلته نازل هم په شعر وایی او قصاید هم لری نقل کا
خوشحال بیګ د مغولو په بندګنبی وا او چه د ننګهار پکوت بندی وپښتانه ختکان وا
او دی ، مغو بند یخانی راویوست اورنګ زیب لنو پخبر خو چه دی پخپل و
تد او رسیدی او مغه پادشاه سره ی جنګونه وکړل د خوشحال بیګ دلی اکوړه
او هلته ختکان پراتد دی پختکو خوشحال بیګ عالم او شاعر پیدا سو روایت
چه خوشحال بیګ هر اید پد فقد کښی په پښتو را وا ر ولد او ډیر کتابونه ی وکښ
او چه کال ۱۱۰۰ هجری وفات سو محمد رسول هوتک پخپل بیاض د خان علی
مکان داسی شعرون کښلی دی چه زه ی هم پدی کتاب نقل کاندم

غزل

پکاتد کاتد می سترګی پد خاتد شی
چه خبر دی د راتلو راباندو شی

تد خو اوس لماند ولاړی مرور شوی
دا ځا یاری وسم ګندی پزړ دشی

چه دیدن د محبوب وکړ مد تازه شم
لله کښت چه باران سره او بد شی

کوره تا را باندی کومی کوه دی ګری
که په پښتو درځنی درد هم زړه می ندشی

پیارمان د مغه وقت یم دریغ دریغ
که د زنی سیب ی بیا دما پخوله شی

خپل یار د جدایی سمی کاروی | لکه روح چه له وجود پواته شی
بخته بو بزه مدد بیا راسره وکړه | چه پغیبر کښې می بیا تلی یار اوده شی

د خوشحال سلام پوا ړو هنو یارانو
گندی بیا می پلید و مره مزه بنده شی

سیف الدین لودین کتابتون
کتاب پر لیسې شیره

وله ایضاً

که مسجد کوهی کدیر | واړه یودی نشته غیر
یو می بیا موند پهر ته کښې | چه می وکړه زړه سیر
بغدخای پسیر گرزم | چه تر سر سیدی طیر

خوشحال یو دینی خوشحالدی
ورند ورد دی غیر و زیر
و من رباعیاته رحمه الله

چه حرمناک وی یا ترسنده وی | یاری له دوه و سرلنده وی
د بد دیر یزدی پد تنگسد بلا تد | بتر تر واند شکم بنده وی

وله ایضاً

هوښیار ښکلند په ورمونو زیاتد کا ورموند وایم که څوک مخ راتد کا

محتاج دنورو نورو نغریو شی سړی چه خپلد کتوه ماتد کا

ذکر د زرغون خان جنت مکان چه پد قوم نورزی د روایت

دوست محمد کاکړ چه پخپل کتاب غرغښت نامد ښی کښلی دی چه زرغون خان د نو

نورزی واو پکال ۸۹۱ هجری مبارک ولاړ هرات تد اولد سغد خاوند چرا

د خراسان سفر وکا او د اوزبکو پخپلکو کی زرغون شکاره ره بند مړاند او غیر

چه شیبانی خان سیستان تد ورسیدا نو زرغون خان لدو سره جنګوند وکړ

چه د اوزبکو لښکر ډیرو مړل د دوست محمد کاکړ سی نقل ما چه په ۹۱۲ هجری

زه ولاړ هم هرات تد پد لجران کښی می د ملا ایوب ستیمنی څخه د زرغون خان

غزلو او شعرو دیوان ولید چه اوراقی و پشمیر دری سوه هم د دوست محمد کا

روایت دی چه زرغون خان ډیر ضعیف سواد پد ۹۲۱ هجری پد ډیر د

کښی وفات سو د دوست محمد کاکړ پخپلد غرغښت نامد کښی د الاندی دوه بیتی چه

مثنوی د ساقی نامی دی دده د دیوان د اشعارو نقل لری

مثنوی ساقی نامه

ساقی پاڅه پیاله راکړه | مرور یار می پخلا کړه
اوبه تویی په لښو کړه | اوږمی مړیدی اوبو کړه
پسرلی سو غنچه گل کا | زلفی تاوی د سنبل کا
بلبلان شور و فغان کا | کړیدن پګلستان کا
زاهد و زړی صوفی ځخه | شراب پیری میخانی څخه
هر سړی پیموست دی | دی بهار کی ګلپرست دی
پراغوکښ سړی ښیدی | د غټو لو تندارې دی
جهان ټول سور او زرغون شو | وچ راغد ښکلی ګلون شو
سړی ټول شور و شغب کا | یارانی کاندی طلب کا
بهار وقت د یارانی دی | بند موسم د پیمانی دی
لو ساقی پاڅه بهار دی | نن څوندون سا رفتار دی
دنیا پاتدموب بخوند | تو رو خاورو کښ به یوند
پیمانه ډک له رحمی کړه | بزم تو د په پاپی کړه

چه یو دم سمد آزاد — نابناد زړه می سینه بناد

ساقی پاڅه وقت دهل دی — پیجوشش کی خم د مل دی

وقت د صیود دیشو دی — د پیالود د کیدو دی

هغه څوک اوس د میخور دی — چه ی جام تش د سلور دی

مستان گرزی پیاغولیش — مستی کاندی پر غولیش

لاس پلاس دی یارانی کا — یو په بل ناز د نخرې کا

مجنون وصل له لیلا دی — د جمال په تماشا دی

نه غمجن ستد نه بیلتون ستد — نه هجر نه خکر خوت ستد

تر تاو لرز مد راسد — ساقی یو کړی بخلا سد

ما تد جام د ربل ولو را — چه یو تش سی د ګل نور را

اوس می بل د زړه پکور کړه — لهر چا هر څه ی تو کړه

په بل څه نوی الفت دی — تو له مهر د محبت دی

تو له اخلاص دی او صفا دی — تیاره ورکه سی رڼا دی

له زړه کم غش او غل سی — جهان تو له ګل و مل سی

ساقی ستا مهر مطلوب دی — نو بهار د گلو مرغوب دی

له ستا لوری پیرزو نوی — نو بهار بد پدشه بندوی

خوند بد نکا رنگ د گلو — بی مستیو بی له ملو

بند به بزم پشور تو دسی — د نغمی بند سرود سی

جام به تش د آرزو سی — درک بجهر او پیرزو سی

نو ساقی پاڅه بهار دی — بزم تا له امید وار دی

یاران ناست سرگی خلو دی — ستا د جام پامید نوز دی

تر هم راسه عنایت کړه — بزم تو د د محبت کړه

لسرو ملو شخه د ک جام کړه — د یارانو ی انعام کړه

چه سوی بزم سمی تو دسی — د زلا لو غوښو سرود سی

د جهان ویرو غم هیر کا — یو دم بند پد عشرت تیر کا

چه پد مخ کی موبلیتون دی — لجهان سا یون دی

ذکرد الله تعالی پرحم لوئ دوست محمد ماکړ علیه الرحمه دبابرخان زوی و چه
کاکړ بابا د زیارت دپاره پکال سنه ۹۱۲ هجری ولاړ هرات تد او بیا چه راغی بیا
پکال سنه ۹۲۹ هجری ی یو کتاب پښتو نظم ئې چه نوم ی دی غرغښت نامه دا کتاب
چه ماولید ی شیرین بیتونه پد شتوی لری او دغرغښت بابا قدس الله سره الکریم
حکایات دی او لرشتینو خلقوی روایات راجمع کړی دی دغه کتاب زما پلار
پد توه کښی مینه لی و او زه موبه کرهول کښی موکو چینیو او زه ئیو پد سبق لوست
دوست محمد علیه الرحمه پخپل کتاب کښلی دی چه زما پلار بابرخان هم یو کتاب
کښلی وچه نوم ی و تذکرهٔ غرغښت هغه وقت چه بابرخان وفات سو ا
زه پرکور نه وم نو هغه کتاب ورک سوی و او چا ضایع کړی زه چه راغ
دخپل پلار پد ماتم هسی ویرجن نوم لکه چه کتاب ورک و ما خو د هغه کتاب
خبری اوریدلی او پد وارو وارو ویلی وی او هم می یو څه لاهغو تخه پیاد و
نو ما پرخدای توکل وکا او هغه قصی او روایات می بیا پد شعر ویل خدا
تعالی جل شانه دی زما پلار سعی مشکور کا هسی وایی کښو نکی د
کتاب عفی الله عنه چه ماله غرغښت نامی تخه دغه حکایت رانقل کړی دی

حکایت لد غرغښت نامې

لدینکا نو روایت دی
هسې تولګه حکایت دی

نور محمد کاکړ راوی دی
چې ی فیض تل جاري دی

دینکو نو لد خولې وایي
چې غښت ی راتد ښایي

چې کاکړ ینګه زاهد و
لوی ښځنتن لد تل عابد و

تل تر تل بې عبادت کا
پر دی لیاری ریاضت کا

شپې ی رڼې پد لمانځو وی
پد ژړا و پد نادو وی

ندی خوب ندی خوراک و
عبادت ی ژوند و زواک و

چد بد کښینوست پد لمانځنه
یا بلکښیوت پد ستاینه

ورځ ی تول پد قعده وه
شپې ی هم یوه سجده وه

تل ی سیر د لاهوت کا
پد یوه ګولدی قوت کا

غرق بد تل پد ذکر الله و
هر سبا او هر بګاه و

یو د شپې ی عبادت کا
پر ګناه ی ندامت کا

منزگی پښتې سوی لږ خوبه
هسې خوب ی ولید گرانه
وایي ای کاکړ وبه
تا قدم زما پرې ږدی
شپه ورځ دوه لمانځه
وې پاته تا نوردی
ته جهاد کړه پرتا فرض دی
یوه ورځ جهاد افضل
څوک چه تل لمانځ وروژه کا
طرې شرع دین همداوی
تا پاته دوایره دنیه
نوره واخله مجاهد شه
د خدای نور پر جهان خپور کړه

پد شپو شپو ی ودیښتر
چه غرغښت ښې ښهانه
تا خوښ یمه ښکلیوه
ماسوا کښې دی قرار دی
دشپې عبادت کړه
شپې او ورځې دپکور دی
وایم تا دغاړی قرض دی
نرملو کلو لمانځل
پد جهاد بدی پورد کا
بیا خدمت دخلق اهدی
ځان خبر کړه بند لد دنیه
دلوی خدای دوین قاصد شه
دا خدمت ی پخان پور کړه

چه د بشپړ عبادت سی | ځان د خلاص له معصیت سی
چه له خوبه د پښتو کاګر سو | د غزا پر خوا نومړ سو
زغره خولی آراستد کړل | د غزا غشی تیره کړل
هرات خواته پد تلو تلو سو | د سلطان غیاث لملو سو
ویکړه هوری جهاد ون | د سلطان مل شو پیلون
څو هوری تر دنیا تیر سو | د غازیانو پټول شمیر سو
چه ی هلته هم وفات سو | بیخ پخاور و د هرات سو

میړه هسی ژوندون کاندی
مری د خدای پرضا باندی

ذکر د محبوب سبحان عبدالرحمان علیه الرحمه محمد رسول هوتک علیه الر

نخل بیاض کښی هسی کښلی دی چه عبدالرحمان بابا پد قوم مهمند و او پد پیښور ی
ژوندون کا پلاری عبدالستار نومیدی او پد بهادر کلی ی دیره وه عبدالرحما

بابا پد سنه ۱۰۴۲ هجری پیدا سو او له ملا محمد یوسف یوسفزی څخه ی لوست

اولد مغه تخ ی فقر او تصوف زده کړل او بیا ولاړ کوهاټ ته هلته ی هم
ټوند و لوستل او بنه عالم سو په خوانی ی دنیا پریښوله او اکثر به په غرو ګرزیدی
کله به ولاړ دهنده شان پر خوا او د خدای عبادت به ی کاوه دنیا پدکار وه نه
مشغول کیدی عبدالرحمان بابا یو عالم ربانی او عابد سړی و او دیر شعر وندی د خدای تعالی
جل جلاله په محبت کښی وویل او په پښتو کښی یه رحمان بابا مشهور سو په ۱۱۱۸ هجری
کښی سو خلق ی تر اوس دپیښور په حصیره کښی زیارتوند کا او دده شعر وند لولی
رحمان بابا دبیتو او غزلو دیوان ستنداد دیر دیر پیدا کیږی سی وایی فقیر محمد
هوتک غفر الله ذنوبه چه ظل الله پادشاه جهان شاه حسین کا تبان و استول او
له پیښوری د عبدالرحمان بابا علیه الرحمه دیوان نقلوند راوړل او پقند کړ
کښی علما او زاهدو کښل او اوس دیر دی فقرا او د خدای دوستان د عبدالرحمان بابا
شعر وند دیر لولی او خوښوی او عام خلق فالوند پرکوی حتی چه سنجمنی هم دا
کتاب دیر وایی او خدای تعالی دده په دنیا کښی سی برکت ایښی دی چه دیر خوب ښکن
زیره دارو په کا او هر غریب او محتاج مستحق کا زما پلار سی نقل کا چه په
قندهار کښی د افضی ګرګین خان جور و ستم تر حد تیری وکا او خلق د خدای سی ځنی

چنداب سول چه سپرگ خو بنی سول نو دوی پدکوکران کښی مغفور رحانی برگزیده صمد
حاجی میر خان هونک سنبالم خیل تد ولاړل اولد هغدی چاره دکار طلب کړل اولتو
اویل هر دول چه دی وایی هغه مغفور ریوه درخ ترما بنامد لدلوزو پیش
خانانو او مشرانو سره مصلحت وکا او هسی ترون وکا چه ظالمان مره کړی او خانو
لجور و ظلم وژغورلی پدپای کښی حاجی میر خان علیه الرحمه دویل راسی چه عبد الر
با باقدس سره هم وپو سبتو چه دده دیوان ی خلص کاهسی شعروند و بیه

زد مکتب غندی پد پتهد خولد گویا یم | خاموشی خا تیری کا ترغوغا خا
کښت دعشق پد لوده زمکه امان چری | سمندر بوید چه زلیت کا پهرا خا

دغه بیتوندی ولوستل هغه مغفور حاجی اولس تد ودیل چه دظالمانو کار تمام د
ما اوس دستی خاموشی بهتره ده لتولد بد پد پتهد خولد دا کو بنس کړو چه ظالمان
رکسی چه مناسب وقت راسی نو بدزه پرتاسی بنغ وکړم هغه وقت باید تول تیا
وظالمان لد وطن وباسو نقل کا چه یوه میاشت وروستد جنت مکان حاجی میر خا
دا اولس میران او خانان راو بلل او پد ما بخدی هر گده کړلد او تولو بقرآن قسم
وکا چه دگرگین خان ظالم لد جور ظالمانو خلاص کړی پردی وقت بیا حاجی

میرخان مغفور لدرحمان بابا تخ دابیتو ندو لوستل بیت

چه اسمان ی بخ پت کړی پیسهاب و | خدای وماوند منکاره کړی سعد لمر
چه رقیب راتد ترلی پر نخیر و | نخپل حبیب راباندی پرانت هو
پو حال ی منت بار اوس رحمان | په صدف کښ دخل نشته دلو هر بیا

نقل کا چه دخدای چه قدرت دغه ورخ پر اسمان اوریخ هم وه چه حاجی میرم
دابیت ولوست بغه کړی لمر بنکاره سو اوریخ ی لدمخ بستد سوه نقو ه
یوالهی مدد وکا ند اوبیانو جنت مکان حاجی میرخان خاتر ند ودیل دادی
خدای تعالی مهر اولطف هم زمونږ ملگری دی اوس نو وقت دی چه توری ند تیک
وکاږو اوخانونه لرد بنهمن ژرغورو بغه وچه په ۲۹ د ذیقعدة الحرام ۱۱۹
هجری اوس قول سول او د جنت مکان حاجی میرپه مرد ید قند بار ورشو تل ا
دبنهمان ی قول مړه کړل اوس به نو کاتب الحروف غفر الله ذنوبه د عبدالر
باباشعرون رانقل کا

غزل

زه داهسی دیوانه وجنون چاکړم | لدرواج لدرسوم بیرون چاکړم

نوبیم چه داچاری پما ثوک ه | لیونی دخپل شاه پد افسون چا
لوی سترگی کوم باند لومد غمزه دد | دوب هید ننندی پخاک پخون
توان توفیق نو دفتنو راتخ ندو | پد فتنو دروستر گو مفتون

رحمان بیخ لخپله ځانه خبر نوم
چه داسی نک زبون او محزون چا کرم

ذکر د شیخ الصالح محمد صالح رحمة الله علیه

سبی وایی ثابت دی کتا
ملا الله یار الوزی پد تحفهٔ صالح کښ کښلی دی چه شیخ محمد صالح پقوم الوزی
جلدک کښ او سیدی او عابد او عالم وچه وقت ی پند سبق تیراوه او د
ارشادی کا نقل دی چه شاه بیگ خان دقندهار صوبدار شیخ محمد صالح د
چه کامل تد ولاړ سی او هتد خلقو تد فیض ورکړی او پد تدریس د علومو طالبا
وما شیخ محمد صالح ورتد وکښل چه مالد طمع د عزت نشته او پد دنیا پسی نک نو
زما داسی مقصد دی چه دنیا ما تد راسی ند چه زه ولاړ سم دنیا پسی کد
غواړی ما پریښ ده او چه دنیا پسی می مد مسافر کوه چه د غدخط در سید
شاه بیگ خان ته وویل زما هم ستا عزت مقصود و ندبی عزتی سبی

چه ملا الله یار د خپل شیخ پنامه د کیښی کتاب چه تحفه صالحی نوم د پهغور کتاب کښ
د خپل شیخ علیه الرحمه احوال او خبری د کښلی او دد د اشعار ی پکښ ضبط کړل چه له هغ

تحفه د اغزل دی چه شاه بیک تدی کښلی

غزل د شیخ محمد صالح

دلیلی دینی فیض هر سبا ورم | بیهوده منت بولی د نوز چا ورم
چه اشنای دشپی ناشا چه پلاس کښیوت | روبان زه پکوئل پتلر پسما ورم
پر دنیا لد تجارت شوک د دنیا کی | زه د عشق پیبا زار وار د عشق سودا ورم
دلیلی لیدل درب پد مهانکی | خزانی کد دوی مل جهان پشا ورم
کر پر تخت می د سلیمان سور کری سمی | عاقبت نه ورو تد بند عمل پیشوا ورم

بیلار عشق خوشحالی پر ما حرام
زه صالح کد پد خولد خوبی پزه ژبا ورم

غزل د ملا ایضاً رحمه الله

چه پزه ی غشتی خرخ سی د چشمانو | روغ بامنی پدا رود د لبیانو
چه لوزئن لرنخه خلاص پزه رنخوردی | داد زه دارو جو ر نکره حکیمانو

مگر بعد چه حبیب دی هم طبیب دی | کارسازی کاد خوارانو رنځورانو
هیڅ اثر را باندی نکاند عالمد | نبد ویل درو تو هم د ناصحانو
نصیحت زړه خواری ورپه نشته کوتلی | زړه می وی پد منګولو خوبردیانو

که صالح غندی د زړه پوینو پای
نو زر دولت پر دنیا نشته لالبانو

ذکر د مقبول ربانی علی سرور قدس سره الولی پد تحفه صالح نبی سی راوړی

چه شیخ علی سرور شاهو خیل لودی، وچه د هندوستان پختانو کی دیره واو ښاوند و د کرامات تو اوخوار قو چه خلق بد هر کلد ځی لیدل پد مخزن افغانی نبی هم نعمت الله سی وایی چه شیخ لوی لوی کرامات ښکاره کړل او خلق پد وګرد هیدل پد تحفه صالح کی راوړی چه شیخ بخپلو مریدانو تد هدایت کا او عظ وند او د سوالو ځوابوند بری ویل او د تصوف مشکلات بری حل کول یو ورځ سوال ځی د سو چه پس ترا هر لحظه مرګی رجعتی است مصطفی فرمود دنیا ساعتی است فی مقصد لری زموږ مرګ و رجعت کلد دایم او مستمر دی او کد دا مرګ و رجعت دایم او مستمر وی نو بد حیات بعد الممات متعدد سی او د تناسخیانو عقیده بسی بنه عارف ربانی سی جواب در کا

چه ذات ماسوا دی لدبدند ذات دا اسماً ثابت دی او بدن متحلل دی بیتی
أنتَ أنتَ لا بِبَدَنِکَ فَإِنَّ بَدَنَکَ فِی التَّحَلُّلِ وَلَیسَ عِندَکَ مِنهُ خَبَرٌ فَأَنتَ وَرَاءَ هَذَا
دغه مرگ ورسوت بدنی دی ندذاتی اوبر کلدچه تحلل وموند سابقه ذرا تو نوی پر نحای
لاحقه ذات او همدغه تجدد دی چه دونیا عدم تحقق ثابتوی او سبق چه مصطفی علیه
وویل اَلدُّنیا ساعَةٌ رشتیا کوی پدتحقق صالح کبنی دعارف ربانی عالی
دی چه دا غزل ضنی را انخلم

اسفندیار لودین کتابتون
کتاب پر لیسی شمیره

غزل لعارف الربانی

محبت پیالدمی نوش کړه پیجاز کی
درست وطن راته دریاب شو بی دیدن
کدزه مو شم هم لگور کرم سرپورته
لرمی سرغوشه درقیب پیتیره تیغ می
زه ویار مدا ماً ناست ویولد بلبد
گران بلیتون بد دهغو مینو وینه

دحق نور وینم پستر گو دایاز کی
دیدمی نشی مگر خدای می سبب ساز کی
ناگهان چه می دلبر پورته آواز کی
هم بدخم کدمی دلبر غوښت پیمهر دناز کی
پرغماز دباری کاینی دغم ساز کی
چه تل ناست وی چه ذات کی سره زار کی

ای سرور غمازان شوه بی حساب
پاک الله د صورت تش بی مغز پیاز کی

دوهمد خزانه په بیان دهغو شاعرانو چه زموږ معاصرین دی غفرالله لهم
ذکر د اشنای بزم ګران ملا باز توخی ملا باز توخی په انګرکښ اوسی او په
اصناف د اشعارو کښ استاد دی غزل او رباعی وایی او د شاعرانو انباز دی او زما
چه محمد هوتک یم همراز دی ملا چه قندهار ته راسی زموږ مجلس پتو دی او یاران دده
له لطافت د طبع ممنون ملا باز مبادی د علومو سوستی او په فقه شریف کښ تیار دی
له منطق او حکمت لوی او خپلو شاګردانو ته دی درس ورکوی دهغه په ابتدا د خوانی
تللی و او پهند دستان ی له استاد انو لوست کړی لطیفه

له له ملا باز راغی او یقندهار ښی زما میلمه سو دستی ما چرګ حلال کا
او طعام می تیار چه دسترخوان راغی ملا باز ښی شعر وواید

شعر

پرلوده دی زمری | دباز برخه یو چیچو دی
دباز ښکاره دی دغر خنو | اوس می بس ما پینکی وزی دی

ما ژر بغد سپین دی بم حلال کا او د میلمه میلمستیا تر می پوخ کا د بد له

د د بد بلو خنه د د

بد ۵

راسد پرتخنگ راسد لیلی تو می نزدی سد لدل
راسد پرتخنگ راسد لیلی ولی لما کری بلیتون
کد هرتخو تبنتم ند پریزه دی می ستاد عشق شوانخون
راسد پرتخنگ راسد لیلی چه دپرزه کم ملهم
حساب کتاب بجا می واپه کا ستا مینی برهم
راسد پرتخنگ راسد لیلی چه دپرزه کم بوری
لیدل به ستا دمخ کوم اندیبنی نکم نوری
راسد پرتخنگ راسد لیلی چه سره وکړو خوالد

بیمد نرخی چه می وند تجتی پچو بر زه
داستا لغمد زی کی دی پیرو دینو کا
زه نخلا میرم لغار پدلیږدند پ
داستا پر عشق کی می ترشا کا دنیا دا
لاروز نستد چه دکبنیوم دروز پکو
کجل درو اخلد دواری سترکی بوزد
پکار می ندی ستا بمخ دجنت زیری
پرتا مین یم بی لتا می نستد شیخ اند

زه دغرو باز دم تا بندی کړمد قفس کی پرشد
یو وار می خلاص کد چه بیا زده کړم دوزر خیرول

ذکر دافضل المعاصرین ظل الله فی العالمین شاه حسین لازال ظلال سلطنته من مفا
المسلمین پادشاه جمجاه ظل الله شاه حسین بنالم خیل هوتک ود مغفور جنت مکان
میرخان زوی دت چه اوس پچو انی کښ پادشاهی ه اوپشانه ی پیوری
پادشاه عالم پناه پد ۲۳ د ربیع الاول پد ۱۱۱۴ هجری پیری کښ د کلا

پیدا سو بعد وقت چه حاجی میرخان د بیت الله ادا اصفهان سفرو کا پادشاه ظل الله کوچنی و
اولد اعلم علما ملایا رحمه هوتک ثخه ی درس ولوست او تردو لسو ملوپوری دعربی
دفقد او تفسیر او منطق او د بلاغت کتب ولوستل او پد قندهار کی لدپلاری مصالح
د امور نزده کړل او چه جنت مکان حاجی میرخان پد ۲۸ د ذیحجة الحرام سنه ۱۱۲۷
هجری پقندهار کښی وفات سو پادشاه ظل الله ثورلس کلن واود خپل مشرور ور شاه محمود
خان سره و میرعبدالعزیز چه د حاجی میرخان ورور و پسله مرگ د ورور پقندهار کښی
مشر سو خو داوس رعایت ی کم کا ثوپد سنه ۱۱۲۹ هجری د شپی د ناسرنج له قصر له
بام خطا سو او راولویدمرسو د خپل عم ترمرگ وروستد میرمحمود پقندهار کښی
پادشاه سو او د سیستان او کرمان پرخوای لښکرو کا پد سنه ۱۱۳۵ هجری چه د
اصفهان د ضبط دپاره د لاړ پقندهار کښی خپل ورور پادشاه ظل الله شاه حسین پادشاه
کا او د قندهار او فراه پادشاهی ترغزنی شاه حسین تدور کړله او د لوغلجو ملکانو او
خانانو او مشرانو شاه حسین پخپله پادشاهی وماند او خطبه او سکه ی پنامه مبارک
جاری سوه شاه حسین ادام الله دولته د ورور او مشهور پادشاه دی د رعایا
پدادرسی او د دادخواهانو فریاد اوری د ظالمانو لاس کوتاه دی او رعیت آرام

د پادشاه عالم پناه دربار کښې تول علما او صالحان لاړلې افضل العلما ملا یار محمد ښو
چه د پادشاه استاد دی لوی عالم دی په فقه کښې کتاب مسایل ارکان مقصد ک
دی بل لوی عالم د دی عصر چه د پادشاه ظل الله تر ظل لاندې ژوند کا د قندهار
امام ملا محمد یونس تونی دی چه د ملا محمد اکبر فرزند دی او د علومو تدریس کا او
د جامع فرایض کښې دی په پښتو او بل عالم جامع الکمال ملا زغفران ترکی دی
مدار المهام او صدر الافاضل دی او د پادشاه ظل الله کښې لاس دی او د محمد چه
پادشاه زوی دی استاد هم دی ملا زغفران پحکمت او ریاضی او طب کښې استاد
او ګډ ستد زغفرانی ی پحکمت او طب کښې کښلی ده د اکتاب باهم لیدلی دی او مطالعه
پادشاه ظل الله شاه حسین پنجپاب کښې مړنی دی او پدینولو د ممالکو کښې ګرندی
غلجو طوایف ترغزنی پوری د ده پادشاهی مینی او چه ابدالیو کی ترسیتاند او
حکم کا په ۱۱۳۸ هجری شاه حسین لښکر وکا او د بهادر خان په سالاری
د شال او بوب ولایت فتح کا او پدکال ۱۱۳۹ پخپله پادشاه ظل الله
دیره جات فتح کړل او ترګوهلی ی ضبط کړل او س پر دغو تولو محکو ده سک
ده او حکم ی ساری پادشاه عالم پناه پدارګښې دقندهار ښه قصر چه تاریخ با

هلته پېښور ته وړځ دربار کا پکتب خانه کښې او په مجلس کښې علما جمع کیږی او شعرا
لټولوی زه محمد هوتک کاتب ددی کتاب هم پدی مجلس کی یم او پادشاه ظل الله اشعار
او ابیات پښتو کا بهم او کتاب ددیوان ی مرتب سوی دی کله پرپښتو اشعار و
او کله فارسی شعر ی نظم هم میل کا او کتاب ددیوان استاد العلما ملا یار محمد تندی قرات
پر سهو و ستم ځنی زایل کا او پادشاه په اشعار و کښې لږ سهو لیده شی او علمای ق
په بلاغت او فصاحت قایل دی او سماع تد مایل سی وایی محمد کاتب دی کتا
بدیوه ورځ پادشاه ظل الله په قصر کښې مجلس و او فضلا او علما سره راټول ناگا
حوال وسو چه قاصد راغلی دی او پیغام ی لدلیری ځای راوړی ملا زعل
دباندی ولاړ یو گړی پس بیرته مجلس ته راغی او زیری دفتح دشال او بوب
وکا او دا بیتونه ی عرض کړل

بیت

صبین پادشاه دبخت تنداره گوری | چه ی فتح پدبنگروبوب وشال ک
دازیری ی راوړی دی صفوه تد | نو زعفران انعام پرسر زعفرانی شال

شاه عالم پناه تژر زعفرانی شال ورکا او پدغه مجلس ی لټولو حاضرینو تد شال و
شیبل او پادشاه په انعام سربلند سول سی وایی محمد کاتب دی کتاب

د پادشاه جهان پناه اشعار ده یردی او دوی د زل خوزه ی د لنده یو غزل نقل لوم
محمود د کلام امول ملوک سلام خان خوب

غزل شاه حسین دامت سلطنته

بلیاند دی د غمو پیچاو چور کړم | پدیتا رولی د هجران ی تا دور کړم
بلیاند دی هسی او تکی راغیری کړی | ستا د فکر یکرداب کښی تل عبور کړم
د فراق پیری می مبیوت و مری تد | پیچاو کښی رسو لکه منصور کړم
د بلیوتن فکر پزره کښی ناصبور کړم | غاز انو پد غمزو غمزو مهجور کړم
د باند عشق می وخوری پیچکر کښی

خلق یاد زما د عشق پد لیونو کا
زه حسین محبت سهی مشهور کړم

ذکر د شاعر شیوا بیان محمد یونس خان سهی روایت کا زما تر بور رحمت
چه پد سنه ۱۱۳۰ هجری پیښور ته تلی وم ، د هلته می پخپل کښی محمد یونس خان
شیوا بیان ولید او دده اشعار می سماع کړل محمد یونس پد دغه کال یو پیرش هن
او پد قوم موسی خیل و پد پلار ی نور محمد خان د موسی خیو ثخ د کسی د با

وه چیرمنی او سید د محمد یونس پد پیشور کښی علمونه او کتابونه د تس او پد هغه وقت چه
عبد الرحمان بابا شونډی او د هغه شاګرد سو او د شعر دیوان ئی جوړ کاچه ډیر غزل
لری . د پخپلو کښی معروف سو محمد یونس مهمان دوست او کریم سړی دی مسافرین
چه کښی پرډیره اوسی او کد خوک عالم او شاعر ده کرده ورسی ډیر قدر ئی کا
او پد عزت داری او میلمه نوازی کښی همت کا رحمت هوتک حکایت کاچه محمد
یونس پخپلو دیره کښی ډیر باقد کریم او بره ورج ئی ماتدویل چه یو دن شپه لاو
بد خوب چه بد یو د ساتنه ئی زما عزت دکا او بره ورخ به ئی اشعار ته راوا
ئیل وغه دوه غزل رحمت دده لد دیوان ماتد راوړل چه پد دی کتاب کښی ئی
ثبت کاندم خدای تعالی د محمد یونس خان ژوندی او معزز ولری

غزل

نو ... ندو پیغیند باندی سر چا
... بت ئی ستالد حسن روزی نوی
لد پد مخ خپل مهر رهبر نوی
... استاد زنفو بوی تر مشام شوی

کلد بیا موند شیرین وصل دیر چا
پد دا حسن بلیده شمس و قمر چا
راکاوه به دد لبر دیور خبر چا
دوباره به یاد دوال سنکو غیر چا

پوصال لپسی خو ناب نسترکو دوری | پد آسمان [illegible] بیاموند ملتر چا
بنا بیستد لیلی بد نموحی پکوربنس | خو بجدا لد مجنون نشتی لد بر چا
بجدایی بی حق در تیرخ لد کندیرکا | چه نو شلی دوصال شهد دشکر چا

ولرم تدی کا دو سپاره یونس
مقصود محمد دی مینه لی پد هنر چا

غزل ولد ایضاً اطال الله عمره

شیرین یار خاد دوایه سترلو تورکی | چه ی نور د [illegible] قد کوردی
پد نیا کښ چه بنیاد د اشنایی ه | پهغه د بجدایی پوزی چه [illegible]
واویلا د عاشقی لد یرز سحره | لیونی عاشق ایزار لد پیدرو مورد ی
لد بیدرد شا نلا زیان دکوم دی | شاد حسن خبر تلی لور پلو رد ی
د محنت وری د دروند و باندی کښینو | خوار عاشق تر دراند بار راند د نسو د ی
بادی بم د شهد و گرد تد نرسیدی | هغه ثوک چه ستا د مشق پر برق سوزی
چه د عشق ثراغ ی نوی پکو گل کښ | هغه زړه لد مرده لوتی گوردی

زه یونس چه ستا پیمند کښ رسوا شوم
اوس پد بیارتد جا راتد راتد بیغوردی

معیاتد باهم یوشش

[illegible] دیوشش [illegible] حرام شد

[illegible] محمد گل مسعود [illegible] روایت کا رحمت ہوتا [illegible]

[illegible] محمد [illegible] مسعود [illegible] محمد [illegible] ویدل [illegible]

[illegible] بدی ویلی [illegible] بدند [illegible] رحمت [illegible] انتقل [illegible]

بدند

[illegible] بیل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] محمد گل [illegible]

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

[illegible] بل شو

ذکر د شعرا زمان عبدالقادر خان خټک چه د خوشحال خان خټک زوی د نواب محمد اندم

هسی روایت کا چه د خوشحال بابا خټک نرمړی پس عبدالقادر خان په سنه ۱۱۱۳ هجری کابل کی
لیدل شوی و چه د خپلو د قوم نخوا کابل تد راغلی او دا روا نو د تیرید لو خبری ی و بنکښی
پر خوا کولی و ایی چه عبدالقادر خان غنبلی او کرندی خان و د خټکو خانان ی تابع و او د د
تو د پد سنه ۱۰۶۱ هجری ۲۳ د جمادی الثانی واقع شوی و او س چه د غد کتاب کوم ما تر
ند د ښکاره چه دا خان بد وفات شوی وی کدنه خو هسی کښیم چه وفات سوی بوی خدچه
او س ی چا د ژوندانه خبرنه ی راکړی کد بد مړوی خدای دی د بخښی هسی وایی چه
عبدالقادر خان په هندوستان کښی هم عمر وند تیر کړه او هلته په نقشبندیه طریقت کښی د
سو متعبد او پارسا سړی و پخانی او مشرتوب کښی انصاف کا او لخدای به ی ترس ما
عبدالقادر خان د شعر دیوان لری او د یوسف او زلیخا قصه ی په سنه ۱۱۱۲ هجری نظم
لیفوت نامه ی هم په پښتو کښلی او د شیخ مصلح الدین سعدی گلستان ی په پښتو راوړا
په سنه ۱۱۱۵ هجری یو بل کتاب نظم ما چه نوم ی د ی حدیقه خټک د غد کتاب ما په سنه ۱۱۳۰
هجری له صدر الزمان بهادر خان وبیدچه د مؤلف په سخط و بهادر خان دامت شوک
هسی روایت کا چه په دیره ما د غد کتاب وموند چه د یو خټک لیکلی و نقل کا
چه عبدالقادر خان لطریقت نقشبندی کښی خلیفه هم او د پیر خلافت ی کا او د

ادی کا شیخ رحمانی سعدی لاهوری پخلافت تاکلی و د عبد القادر خان شوونه دیر
ی نواب محمد انور دده سل غزلونه لکاملی راوړل اوس زه دلته له حدیقه ختک تحفه دده

د شو شوونه نقش کاندم

غزل

ریغ نور غمونه لیری شولد دل
بنم وصل دگل بیامونده خاموش شو
بدیه ژبه د قلم شوه پد مجلس کښ
عاشق بیخ ندو خبر د مشق لسوز
د فانوس پد پرده شراغ مدد پتیږی
بکاتم د پروانه چه ی ځان وسو

پکښ غم د خپل اشنا ی تل تتل
تری محروم شوه چه شو کاندی بلیل
شمع تا چه د خپل سوز قصه ویل
دالنه پری معشوقی ولگول
کدی مخ پد پلو پټ و مالیدل
شمع اور پد تندی بل کړ گرزیدل

درستد شپد د پاره عبد القادر کښ
تد بی غمد پد پالنگ باندی تحمل

غزل ولد ایضاً

شد خوښ د پادشاهی پتخت خټلو
ه می اوس کړی پنظلو وردی ردی
پیشدی همیشد دل آزاری وی

همیشدی غم کوه د پریو تلو
غافل مشد د دیو سترگو د تلو
د بغو محزن نوی د کتلو

حلا

خدتل کړی چه زر دوزد جامو کښې | چه غاښ یې د عقیق د اسپ
د اجل د سورۀ تاخت نا کهانی دی | چه بیخ کوښ تخد حیرۍ سو

بخدنزه عبدالقادر چه مرده وی
پکو گل دنند نوی د سا تلو
ومن رباعیات تلو

وقت دخزان وو می لیدلی | یو خو بلبلی چه ژړه یدلی
نواری نستدوی ویمی ژړای | چه بی گلونو و پاتیدلی

ذکر د صدر اکابر دوران بهادر خان ادام الله بقاه پدی دوران یقینه
مشهور دی پد بهادری او تورباز لیوالی معروف د پاشاه ظل الله بانو د او د بنگرو
دشال او ډوب کلاوی ی فتح کا او دیری ی ضبط کا دبری سمندی ی خواتد
کا بغدخان ی اخلی او بری ی لرازل پد هر خدی یقینه هر کښی تول خلق پیژ
او محتاجان او فقرای پکښی او سخاوت ماره دی د جود لاس ی زر بخش د
هر کلد د غریبانو د ستیری کا پاشاه عالم پاشاه حسین ی پد خطاب کا
عوام ی پد امیر الامرا یاد کا خان عالیشان پد علو موکش عالم دی او پد اش
بی نظیر شعرا او علماء پلاس د کرم پالی او بیخکلدی مجلس لدی لا لیفو خالی نو

عملد بنی بدوران طاق دی اوپه ابنند ند پدعلا، تد حاتم دی بجد لسوه راسی
شعرا سیلمد کا او دوی تد بنند نی وه خالق تعالی دد اکریم دوران او حاتم زمان تر
ژوندی، ساتی آمین یارب العالمین بسی وایی کاتب الحروف محمد هوتک غفرا
وستر عیوبه چه خان عالی مکان دوی کتاب دپاره لسخیلو اشعارو فخه ماتدیوه بدلدرا
ثبت کوم چه کتاب لدذکر خیر ددی حاتم زمان خالی نوی او هر شوک چه ی ولولی
وکا سخه بدلد داده بدلد

بلیتون د زوردی تر لیمو می سهار نم شاخی
دامرد یاقوت می پلمن کبن ستا پغم شاخی
گوره لیلی باران داو بنو ستا پد چم شاخی
راغلد لیلی پد شینکی خال نخا پد گلو کوی
سهار چه وزی سیل کا بنغ پد بلبلو کوی
ملالی سترگی ی کا قد پد ویر ژلو کوی
دژوبل دره وینی پد هرگری هردم شاخی
سنگلی نجلی دباغ پلور مخد نخا مدکوه
وربت سوی زره می دی مین پوری تندا کوه

لکد شبنم شا
پدغم الم ش
شنگد پر چم
پدسرو منگلو
گل پد اوربلو
زیب پد کجا
لکد شبنم شا
عاشق رسوا
راشد جفا ملک

زه یم پتنگ تری دیوه ما جلبلا مدکوه | نور ظلم بیا مدکو
یم ستالد عشقد لیونی پر ما ماتم شاخی | غم او الم شاخی

ذکر د شاعر حقیق ملا محمد صدیق پوپلزی پدار عثمان کی اوسی دیار محمد
زوی دی او دی زمانی ځوان شاعر دی پدعر درویشت کلن دی صرف ونحو
پر ملا محمد نور بریتخ ویلی دی پدفقه او منطق هم پوهیږی کلدچه قندهار تدرا
کاتب الحروف ی وینی او مجلس درسره کا عشق ځوان دی او زړه ی لدلاسه ایستلی
محبوب لیسی ژاړی زاری کا گریانی کا دردمن زړه لری او سترگی داوښکو دکی لر
مینی سی پداوسوی دی چه لکوره کلی ورک وی سوزناکی بدلی لولی او کلدچه دد زمند
پد دلد کښی مجلس ژړوی او محجن زړوند بیخپلو ناروغلبلو سوځی زماندد د
پر ځوانی افسوسوند کا او عشق ی جنون تدرسیدلی دی بالبداهه اشعار وایی
دزړه درد پد سوده کوی یوه ورځ د کاتب الحروف پکور کښی واوما ی دحال پوسته
کولد دزړه بیخوالد کښیوت ژړل ی او دابد لدی بالبداهه وویلد

بدلد

لکد بلبل چه بیلد گلد بل ارمان نلری | سهی بی یاره بلد سیلد عاشقان نلری
چه ژړا کاندم بیلد یاره بل مطلب نلرم | چه سهی سوریمد پوینو بل سبب نلرم

یار نورته نغواړه مد نور مطلب نلرم | په څوک مین سی بی لدیار بل ارمان نلری
ما چه لمان قربانو مدای نیازمند یار | تل دی غوند گلو مدای نیازمند یار
نرگو او بنی تو یو مدای نیازمند یار | زړه می بی تا پدیو ساعت دمد او توان نلری
تندمی وژنی کد پریږدی اختیار نو تاره دی | غم د پیدا ندی بلچاره خاص ماره دی
ده لدراغلی دی میلمه سا بیگاره دی | دزړه لکور تخ تگ پدیتخ بیتخ شان نلری

ر دبرگزیده سبحانی ملا پیر محمد میاجی ملا پیر محمد هوتک د ملا سرور معفور
وی دی چه ملا سرور لد میا فقیر الله صاحب تخ استفاضه کړی ده او ملا پیر محمد لخپلد
بلار عفیض وموند د علیین مکان حاجی میرخان سره پیجگو کښی ملگری وچه د شاه ظل الله
ورور شاه محمود ادام الله دولتهم اصفهان تد ولاړ ملا پیر محمد هم ی هلته وغوښت
ولد انفاس میمون ی استفاده کا او خلق د خدای شریعت او د امام اعظم صاحب
مذهب تد را بولی نقل کا چه پد اصفهان کښی میاجی صاحب لدر د افضو سره سا حق ک
او پد دلایلو علمی دوی ملامت کا لکه چه علماء روم چه پد اصفهان کښی دی هم
ملا پیر محمد صاحب عزت کا او پیر افغان ی لقب کا میاجی صاحب بعلم د اخلاق
کښی یو کتاب کښلی دی چه افضل الطرایق ی نوم دی او پیهغه کتاب د عقاید و ا
اخلاقو بیان کا پو بل کتاب هم لرنه چه القرایض فی رد الروافض ی نوم دی پد

افغانی الطریقه کښې د حکایت کښلې دی چه زه ې له هغه کتاب دلته مثبت کاندم چه
کتاب کښې یادګار وی

حکایت

شیخ متی چه خلیلی و
دی له آره لوی ولی و

یوه ورځ روان پرلار و
لوی ښځنتن پداستغفار و

کرده ذکر د غفار
یو شپیدنو اوزګار

پردی لاروی تیرو ګټی
لاری محکمی وی پرېټی

ډیری شپی راغی رویدار
چه ی صاف کړل لار

یو دهقان به آبیاری کړه
شپیدپه شپه ی خواری کړه

ده بدلید پتوره شپه
شیخ متی پدزیار اخته

لراخته به بیزار و
بتولد شپه به هم بیدار و

یوه شپه راتیر لیار سو
شیخ متی ته پګفتار سو

ای وخدای رابیدار شه کړی
دومره زور زحمت پرته کړی

ته باداری د ولیانو
ته قدوه د صالحانو

ستا د خاوری سره زړی
دهر چا کحل البصر دی

پشو پشو یی تر بیخواب
پدزحمت پداضطراب

پاکوی دلاری گهتی | پهدی نخاوروشهدی گهتی
داسی دوی شیخ مستی | دمولا بعشق بهتی
چه لخدمت دخلق الله | یوگری پدیوه ساه

تر هر څه بهتر دی وروره
زده کړه دا خبره گوره

عرخوبز گفتار الهیار افریدی عبدالعزیز کاکړ سپی روایت کا چه دا شاعر پهلبنی اوسی اوس دتلو میشتو کالو پهمر دی دیوان دشعرلری کلامهی شیرین دی لکه تری عبدالعزیز کاکړ دغه غزل رالکا پهپلاری کتاب کښی ثبت سی

غزل

لبنی بندیوان یم رابهر بدنشم | دبلیتون اومنی تو یوهد بی پرهر بدنشم
تاره دعشق لغیم کړه چه زما حال وینی | شنډه بی برو ندعشق دی هیڅ پر بر بدنشم
پروت یم دگدا پخیر نظر نکوی | کدمرمد هم بی ینا زیاره ستا نظر بدنشم
مینی راته بل کا سینی وریت دکرمد | ستا دوصال پر اوبو سوی حیگر بدنشم
ندی کدوفا پروت دی ودرتد بید | ستا له دلبار جدا مخ نکرم پدبل دربدنشم

الهیار ولاړدی پد دلبار نظر دی نخوای لیلی
کدحی هرشو رتی شتری زه پر صدر بدنشم

ذکر د صدر دوران بابوجان بابی دکرم خان بابی زوی دی چه پدا لغز کا

اوسیدی هغه وقت چه حاجی میرخان علیین مکان لپقندهار کښی د ظالمانو لښکرمات کا

گرگین خان ی واژه بابوجان بابی له کلات دیر غښتلی راوستل اولد ماشوری

قندهار سنبار حصار دینو او هغه وقت چه ی گرگین خان مرکا نوی پر کلات کښی د حاجی

د نخو احکومت کا هسی وایی محمد کاتب الحروف چه پدکال ۱۱۳۴ هجری چه شاه محمود پا

د پادشاه دوران شاه حسین وزور لښکر وکاوده او اصفهان قدی دیر غل غریمت

بابوجان بابی سره له خپلو غښتلیو خوانانو چه دری زره قندهونک او قوخی او ترکی

تخنی الکا خیل راغلل قندهار تد او د شاه محمود سره ولاړل اصفهان تد چه جنگ کښی

بابی هسی میرانه وکا چه رستم دوران ی هیرکا بابوجان د میاجی صاحب شاگرد

مرید و او چه ۱۱۲۹ هجری ی پد مثنوی د شهاد گلان هغه قصه نظم کړه

پښتانه ی نقل کا چه مجلسو کښی د کتاب قصص العاشقین نومیږی او بند بند شو

لری چه د دغه کتاب کښی د عشق توصیف کا او هسی وایی

مثنوی عشق

عشق یو هسی توریالی دی چه پیر هر ځای ی بری دی

د عشق اور هسی سوزان دی چه سوځلی ی جهان دی

زړه بی عشقه کلذ زړه دی چه بی عشقه زړه دمړه دی

ندی عشق پدیوه رنگ | کله صلح گهی جنگ
پښتانه کا ندی متل | چه دی خوږ تر شات عسل
چه بی عشقه سرکړه دی | تش بی مغز یو لاړو دی
زړه بی عشق پکار ندی | هم هر زړه سزاوار ندی
چه د عشق وکا خبری | کړی پغوږ ته دا هر غلری

دپاکا نو عشق سزا دی
امانت دا د مولا دی

کرد افضح دوران ریدی خان مهمند ریدی خان زوی دی د غیاث خا
د مسعود خان مهمند لمسی دی چه کلی د مهمندی پناه د بالا سی غیاث د
د حاجی میر خان علیین مکان همراز او ملګری د او ریدی خان اوس تکړه س
د آشنا یا نو همباز او د مساز شاعر دی د پاشاه ظل الله پنج کښی عزت لری او
او مینت خاوند دی پر آشنا یا نو مهربان دی او د کاتب الحروف مجلسی دی
ی خواږه دی او د بلاغت علوم سی لوستی دی پر فقه او تفسیر او صرف
هسی ښه او پوره لوست لری چه طالبان ی حل د مشکلات توضیح کا ریدی خا
۱۱۳۶ هـ اصفهانته ولاړ او هلته ی د شاه محمود سره صحبتونه وکا بیا قندهار ته
دیو کتاب ی پشرح د حال او جنګو د حاجی میر خان او شاه محمود وکښلی دا ک

شلورزره بیتوند دی لزم ی دی محمود نامه کلدچه ی دپادشاه ظل الله پخ
ولوست زر طلاوی صلد وموند لد یطبع کښی ی هسی جواد یت پروت دی چه
صلدی پیو ثو ورځی پر یارانو او آشنایانو نثار کړه اوریدی خان غزل او
اورباعی پخپل دیوان کښی لری او محمود نامه ی هسی خوږ کتاب دی چه اکثر
ی پیجلسو کښی لولی دگرگین خان گرجی دوژلو قصه او د اصفهان دفتوح تو
لتول کښی ستد هسی وایی محمد کاتب الحروف چه ما لد ریدی خان هم درخواست
چه چه دی کتاب کښی د محمود نامی تخه دیره برخه ثبت کاندم ریدی خان هم
دکتاب یو باب را کاچه دگرگین خان دوژلو قصه ده او هغه ما دلته دکښل توفیق

مثنوی نقل لد محمود نامه تخه دی

چه بیان دوژلو دگرگین خان او مدح وصفت د حاجی میرخان علیین

اوس به نو ناتد حکایت کړم دبنو
چه میرخان تللی اصفهان تد وند
پاچاتی عرض کړ قول اقوال دپښتون
پاچا ویل زه نسوای کولای چاره
کدی معزول کړم قندهار ته پیرمبنه دی

خوږ روایت دگرگین خان د دو
مخ ی مکی دپاک سبحان تد و
دگرگین ظلم به احوال دپښ
دگرگین خان ظلم ستم دپا
جور و ستم او خپل مخار ندپر

گرگین خو گرگ دی گرگ خو ظلم سکوی
وینی تو وینه هم پسوند شیری

زه هم خایف یم چه بد تکرم گرگین
نا مسلمان دی ارمنی دی بیدین

ند چه اسلام کی خان پابند گنیز
ند نصرانی ند لد عیسی بیرینه

بیرینم زه چه خدای کری قهر بنکاره
د سلطنت پر ناکوسی تیاره

میر خان ویل ای حسین پاچا وگوره
حال د حاکم او رعایا وگوره

گرگ د ایلید کی پر رمه سو شبان
جور و ستم کا ندی بجید گرگین خان

موږ لد طاقت نشته چه کړو بند یا تی
صبر پر ظلم د ظالم ارمنی

د اخلورم واردی راځم سلطان
عرض د ظالم لد لاسه کړم سلطان

کد پاچا نکری داد خواهی د مظلوم
ظالم حاکم کا ظلم دیر پد محکوم

جور چه دیر سی سلطنت سی برباد
ظلم قصر پیا بی بنیاد

عربید الملک یبقی مع الکفر ولا یبقی مع الظلم

کافر کولای سلطنت سی مدام
مگر ظالم خو نسی کړای سلطنت

کد وکړی داد نوی جابر پر انام
خالق رحیم دی ورکوی خلافت

چاته چه زړه ی وی پیهرو دان
د خدای عیال گنهی پر محکد انسان

سلطان واوره پسنی غوږ د اوینا
مکړه ستم د خلق الله پیهر چا

دستمګاړو پای ورانی وی خراب
دمظلوم آه داسی کاری دی ګوره
لمبی به بلی کا ظلم پکور
بای ظالم چه رحم وکا پخان
سلطان ګوره پرخان رحم وکړه
یا پخا تدهی دنیا وکړه میرخان
ګرګین ی پرلیښو قندهار کی ظالم
ګرګی شپاند کا چه کړی خوار رعیت
میرخان خولبدی ولاړ حجاز لدچه کړی

دظلم اوری کا پخپلد ترا
چه اوری نخی دظالم لکو
تولد بد کاندی بینوا پدی ا
پظالم خوار نکړی خپل ځان او
خپل کلی کور چه جور مدور الخو
خو غوښ ی ندو اوریدو لدپخا
نئی کړ دفع لاس دده لدعالم
دګرګ پخپل خپری پظلم دوحشت
رسول دخدای تد پرازی دادخوا

دادخواهی دمیرخان پحضور دسید الانس والجان

ولاړی دپشی پیشرب کا فریاد
ستا پرامت راغی دظلم دوران
پښتون خو ستا پرنامه ځان کړی فدا
وتر غوره دوی تد دظالم لدلاس

رسول دخدای تد چه سو قوم برا
واوره رسولد دوی قوم فغان
ای خیر اناسد واوره تدی ندا
ګرګین ملنځ دپښتون وباس

تا پناه دی کلمه گوی پښتون
نه بسی بیخکله لتاند راستون

رنګ وژوندون هو د اسلام دپاره
ستا د دربار ستا د سلام دپاره

مدهوکړه هیر خیر الوری رسول
فخر کونین نور الهدی رسول

او ښکلی حی شاحی پر دربار یم ولاړ
قوم سو پاورد ظلم تولد لتاړ

یو ولد نظر وکړه پر مو بې سوب
وظالمانو مدتر خو بدیو پر

ست لطف و مهربانی شامل پر جهان
هر خراب زړه دی ستا پیمهر ودان

لدستا نظر نوی خراب سو پښتون
پاورد ظلم تور کباب سو پښتون

راغلم لدلیری ستا دربار تد نبی
تدی شفیع سمد خدای غفار تد نبی

پړه پر پښتون قوم نازل کا رحمت
کړی ی خوندی ناموس پخپل مرحمت

لاس د ظالمی لګریوان کا لنډ
وچ سی د ظلم دګند و خیرو دنډ

ست شریعت سی تینګ ښکلی پښتون
ورک سی بیدا د او کم سی رنج د پښتون

واحی دی سوال ولاړ د درتد یمد
محتاج د تش و لږ نظر تد یمد

د قوم حال کړم د درتد عرض یاد ب
تدی یاد ورد کل عجم او عرب

بیلد تا نظری پښتون خوا لګر
تدی ملهم د خوبزو زړه د پر هر

وثر غوره زموږ نام و ناموس لد بیداد
کړه بی ناموسو ظالمانو بربا د

سر کدرا چورتدزمو بحال وگورد
ندی لتا شرم وحیا ستدنی

دظالم ظلم بد احوال وگورد
ندشرم کاندی لدعیسی ارمن

عرض می دحال وما وتاند پیشوا
بلخوک مونستد خوانگر پد نیا

دسیف الدین لودین کتابتون
کتاب پر لیسی شعبه

خوب لیدل دحاجی میرخان پمد بیند طیبد کښی اوزیری دنجات لطلم

چه میرخان هم عرض ما حال دظلم
میرخان بخوب ولید صدیق اکبر
وی ای بیبین بزیری نور دغم ملکوه
ولا پیدا قوم تدوازیری کره ژر
پ بشوت بر خدایلا لدظالم آزاد
خدای بد دا قوم کا پر حکم ودان
تل بد دخدای بد بندگی کړی لوی
کلمد دخدای بوی جاری پا فوا
ثوی طره وی دا اسلام پد بگری

هغه شپه مات سو توره دال دظلم
چه ورسره حضرت فاروق و عمر
قوم دخلاص سو کورت ماتم مکوه
چه دظالم سو کم نقصان اوضاع
ندبسی ننگدا او ناموس ی برباد
نوم بدی وینه مجاهد پر جهان
ثول بنی نکا مرید تلیدور ثوی
ورکوی دوی بد پدی لاره کی ماه
نه بسی ورک نوم دوی قوم لنری

زیری اوریدل دمیرخان اوفتوا اخستل لد علما و

انزیری چه واوریدمیرولیس خان بیام
خوبس سو دهغو پدپیخلی کلام

بیای پیدا کړل علما د حرم
مفتی قاضی اوهم پیشوا د حرم

حال ی دظلم دگرگین کا بیان
فتوا ی وغوښتل لدوی میرخان

تول علما ددین فتوای وکړه
هسی تحریر هسی انشای وکړه

چه دظالم دظلم رفع روا
پدتیر چه وی دی لد اسلام سوا

حاجی میرخان راغی وطن تدبل کال
قوم ی ولیدی پظلم پایمال

پدتدبیر کښیوت چه ناموس وساتی
تنگد دقوم کا پد تینگد خوندی

مشران ی ولیدل دقوم لیلا
ودوی تی ووی دحرم ماجرا

دعا اوخوب اوهم فتوا دعرب
قوم ی کا دخان دښو لیطلب

گرگین خبرسو چه میرخان ځلوی
وی کتلد چه افغان ځکوی

ظلم ی دیر کا پرخوارانو دقوم
خان ی کا گرک دغمخوارانو دقوم

مشران ی راوستل پدهسو وپدبند
منافقین ی کړل لقوم سربلند

مصلحت د میرخان او قرآن کول د قوم او بیا وژل د گرگین خان

حاجی میرخان وکا تدبیر مصلحت
لتو لو قرآن وکا چه خان کا خوندی
سیدال ناصر او بابو جان و بابی
میاجی هم راغی د میرخان پکو مک
عزیز نورزی د دلارام پهلوان
راغی لغرو و الکو د حلبک
بل یحیی خان بل ئی زوی محمد خان
یونس کاکړ وکا یرغل پدگرگین
گرگین ی مړ کا تول گرچ سو کشتار
قندهار و بنو حاجی میر بهمت
چه ظالم و مړ اوس خو موږ سو آزاد
پا چا ظالم دی موږ بی تو پکا بشکر

پښتانه تول سول پا موس او پ
له جور و ظلمه د ظالم ارمن
بل بادرخان و د بادرو لمسی
یوسف را تول کړله د سیوری هو
گلخان بابړ و بل و نور بریتج خ
کای ځوانانو د لښکرو کومک
تول سره یو سول چه کړی مړ گرگی
پښتو جوړ پر گرځیانو نا ور
قوم کا خلاص له ظلم و جور غفا
قوم ی تول کا ورتی کړ نصیح
خالق دی نکا پښتون قوم ب
بنایی چه وساتو خانون له ش

صفهان دک ولد لنکر و د شاه
ند بد پښتون پرېښودی پرمخ د جهان
د ښمن قوی دی راسی کی اتفاق
یقندهار کښی ی راتولکړل خانان
هر قوم ورکړلد ځوانان قوربانی
شل زره بچ سول پمنخ کی د ښار
میرخان انصاف کاوپسین بیری مشر
چه داسی کار وکا حاجی گریندی
کال ویوسل نونس اوزر پشمار
ظلم پای دی سی وران عالم
ظلم اورچه بل سی سوځی جهان

سبا بد راسی پز رگونو سپاه
ورک بکا نوم تنگه نبان دافغان
خان موچتو کی لیری کاندی نفاذ
لتولد دقوم اختیاردار مشران
قول و غښتلی تنگیانی جنگیالی
گرده ولاپ و دمیرخان پگفتار
قوم ی وند لکدزوی او کش
د پښتو ناموس ی وکا خوندی
خلاص سو ظلم د گرگین قندهار
زدی پظلم ځوک ودان عالم
یکښی کباب سی ستمگر ظالمان

ظالم جفا کوی پرځان ندید بل
ویخ هر ځوک سزا دخپل بد عمل

ذکر د عالم کامل ملا محمد عادل بریخ د ملا صاحب پقوم بریخ او عالم او متورع سړی دی خلقو تد د ښولار ښوونه کا پد ښو اوک کښې اوسی او طالبانو تد درس کا دده پلار ملا محمد فاضل هم ښه ملا وچه روضه رباخ کتاب ی کښلی و ملا محمد عادل هم یو کتاب نظم کړی دی چه محاسن الصلوة ی نوم دی او دلمانځه مسایل او ثوابونه او دتارکینو عذابونه ی پکښې کښلی دی دایو خو بیتونه لرهغه کتاب دلته رانقل کوم چه یادکاروی

بیت

هغه خلق عاصیانه ی چه پفرض کښې کهالانه ی
چه فرض نکانه ی لقمه دوی بې شکه کافرانه ی
چه وای کرم ی زده ی نوی که طعام خوری حیوانانه ی
علم فرض پر هر سړی دی چه فرض نکاته کسانه ی
چه پد قصد یو ملوخ ته نقانکا پد وزخ کی ناستانه ی
خدا پناه امان غواړم لهغو چه فاخرانه ی
لهغو سره می گډ کا
چه خاصه ایمانداره ی

ذکر د شاعر شاطر محمد طاهر بجریانی د محمد علی بجریانی زوی د

پیغمبار د کانداری کا د بنکا پور سوداگری لری، او هلته یی خوش طبع خوا

طبع ی هزل تد مایل د د او کلد کلد بند اشعار - هم وایی پکلو کلو پیستنگ

د پلاره سره او سیدلی او هلته ی له اکملو علما و فخر لوست وکا او علوم د

ی زده کړل د کاتب الحروف سره آشنایی لری د کان ی فاضل لوعالمانو

وی د یارانو سره خوش طبعی او ظرافت کا هسی وایی کاتب الحروف محمد هوتک

یوه ورځ ی یو یار د کاندراغی چه نوم د د ی محمد عمر خان پیغوم لو نگا

پیغمبار د طبع لطیف لشاعرانو سره آشنایی کا او پخپله هم اشعار انشا کا محمد عمر

له محمد طاهر سره ظرافت کا او لطیفه نکات یو بل تد سره وایی محمد عمر وویل لس

د محمد طاهر سره پیغمبر او وینا یم خو پخپله اثر د مجلس نلیدلی کیږی او ندا الصا

مؤثر مصداق ښکاره کیږی پد سبیل د هزل ی د اقطعه پیغمبر کښی د و

قطعه

وایی دا چه صحبت کا بدی | یو له بلد دیر اثر
پکلو دی صاحب سوم | تا صحبت نکړ مد ضر

محمد طاهر چه طبع ظرافت پسند لری او هسی نکات بند ادا کا هسی قطعه پیغمبر اب انشا

قطعه جوابیه

صحبت دیرا ابر کا گوره　　منکر نسی دا شر

تدد محذ بغدشی وی　　اوس انسان سولی بشر

محمد عرخان پلرانت له محمد طاهر پوښتنه وکا چه ستا نوم طاهر دی خو مطهر ندی

محمد طاهر سی بیت ووایه　　بیت

زه وخان وتد طاهر یم　　خو تا تد مطهر

ذکر د عاشق پاکباز دانای راز ملا محمد ایاز یغازی د دنیا تارک دی او پر هد او ورع کښی ریاضت کا او پطریقت کښی مرید دی د میان عبدالحکیم قدس سره العزیز کدخه هم یا صل د قندهار د ښار ساکن دی مگر پیما شتو ورک دی لکوره او سیاحت کا او پحضور د بزرگانو حاضرینږی او پگو سنو کښی پعبادت بخت وی نقل کا چه ملا محمد ایاز پد شپو شپو ویښ وی او پر د ښتو او غرو گرزه ذکر کاندی او د خپل پیر دستگیر پر مخ راسی ژړا کا او هسی وینا کا چه تا د مظاهرو د جمال او کمال نظر م لکه نو تښتم ملا محمد ایاز ښه آواز لری او کا کله چه خپل اشعار پغنا سره لوکی خلق ژړی وی او دیوان د اشعارو ی د پرستین دی او نکات عارفانه پکښی شته هسی روایت کا چه ملا محمد ایاز اکثر

بغرو کښې گرزېدی او دغرو وحشی او خونخوار حیوانات ده تدضرر نه سوی ملا
عبدالحکیم چه دده شاگرد دی هسې وایی چه ځو میاشتې می استاد نراعی کوړ تد
اوزه دده پټلاښ گرزیدم بغرو کښې یو ځای می ولیدل د شرمنا نو لوگلد چه گرزی
او یو دبله سنگولی سره اچوی ماځان پټ کا او بغره کښې پټهان سوم چه شرمنان
ولاړل هغه ځای تدورغلم او هلته می محمد ایاز وموند چه پدرا ندخوب بیده و
او هغو وحشی حیوانا تو هیڅ ضرر نه وو ورسولی بلکه ویښ سوی هم نه وو ما چه لنخوب
ویښ کا او واقعه می ورتد بیان کا ده وویل هغه زړه چه دخدای محبت ودان وی
دحیوانا تو پخا ښونه ورانیږی دحقیقی انسانیت مرتبه هسې هسکه ده چه دحیوانیت
لاسې هلته نرسی او لکه نفس اماره چه دنفس مطمئنه تخ تښتی او ځای کیږی
هغسې هم دحیوانیت پدریاب کښې لاهو مخلوقات دانسانیت سره لګره نسی
کړای او لدپرتمدی تښتی ملا محمد ایاز دشعر غونډ دیوان لری او دپرښند عارفاند
اشعاری کښې جمع کړی دی چه زه می دغه یو څو رباعی پدبیان دعارفاند نکاتو
رانقل کاندم

رباعی

زړه هغه دی چه لری دعرفان برهند | دغه ښند ده پردنیا دانسان برهند
تعدنزړه چه ندی هسې ندعرفان وی | وری پدژوند کښې دناخیز حیوان برهند

ولد

محبت د آب وخاک دی بی بنیاد | راسد ثکری د دنیا خون آباد
کدد زړه سپین وی د خدای لمحبت | پر صحرا بدی بی کوره اوره بناد

ولد

زړوند خوبن کړه دا نیکی ده درشتیا | مکره پیا باندی تیرند پیجفا
د خدای کور مورانوه پرستمو | د خدای کور د گندزړه چه وی صفا

ولد

چه د خان پیغم اخته وی عاشق نوی | هغه خوک د خدای دینی لایق نوی
یا بد خان یا بد جانان کا پرستند | خوک چه خان ی نکاهیر خو صادق نوی

ذکر د لوی واعظ ملا محمد حافظ بارکزی داعالم د محمد اکبر بارکزی زوی دی
چه پقنزاب پد کبنتد خو کبنی اوسی او علوم مروجه ی لوستی وی فقد کبنی استاد و
او بیجامع گانو کبنی د جمعی پورځ وعظ کا نو چه واعظ مشهور سوی دی کله کله
پخطبه کبنی خپل اشعار هم وایی چه تول نصیحت دی یو کتاب ی کښلی دی چه نوم
ی دی تحفهٔ واعظ او پدی کتاب ی د تقوا او زهد وعظ ندکښلی او خلقو ته
ی امر پد معروف او نهی منکر کړی دی محمد حافظ واعظ پر ښتیا ویلو مشهور دی او

د پادشاه اولو یا نو پیچ کښې هم د خدای امر ښکاره وایی او لیچا پروا نکو
پطریقت کښې دمیان نور محمد صاحب مریدی او تدریس کا داحلا سود فقد پقند
لا لبان د علوم ی لد مجلس فیض موعی او په حلقه د تدریس ی حاضر وی داو
بدلد ما را او اخیستند او نقل می کړه لد تحفه د اخلا ق چه مسلمانان ی و لو

بدلد وعظید

کم بخت مکره پر دنیا د ونگون
کم بخت موږ یو مسلمانه پر دنیا
هم بد نسبه بل سی را معلوم لیقبا
کم بخت مکوه حرام چه بودی
اعمال ی لتولد لیقبا کی رودی
کم بخت مکوه حرص قرار سد
تو نسبه د دین وره پدی کار دبار سد
کم بخت مخد د حرام پر لوری
کد مکه ره غواری بنایست بنی خوری

کدی زیره غواری د جنت
وطن موبل دی آخر خو پ
تو لدسره او کی پامان ځا
چه کړ حرام بغد باطن کی
پد لویه دوخ بدی وی تو
ثا درب کوه صبور پکار
چه بی تو بنی نشی پیدا سو
خدای بد وتا تد پد غضب
بی ځای مبره بی پروا

ذکر د نصرالدین خان اندر نصرالدین خان د محمد زمان خان زوی دی چه
پزماند کښی د پادشاه جهانگیر شاه حسین له غزنی راغی او یقینا که ستاکن سو
بمقتضا د طبع صافی چه مت د صدر دوران بهادر خان ورسید او پسلک
د ملازمانو د پادشاه ظل الله منسلک سو خکه چه شجاعت او بهادری ی
پطینت کښی وه نو پدلبر ورځوی د پادشاه او بهادر خان عالیشان لخوا اعزاز
د موندا د مستقیم طبعانو سره آشنا سو نصرالدین خان اندر سند اشعار وایی
او زموږ د زمانی لهورنو تانو ته ګانه سی دیوان د اشعارو لری او نصر تخلص کا
الحق چه نصر پیزرم او بزم د نصر خاوند دی او دیارانو او موزونانو پیمنج
کښی مقبول پدی کتاب دده یود بدله پیاوړکار کاب م چه نخزانه دده لیا
خالی نه وی

بدله د نصرالدین خان

دغوار عاشق ژړا مدام وی د اشکار دنیا
کدوی پد پند خولد همدغدی نقاز د

دغوار عاشق مدعا داده که ژړا کی نا
پچه ورنکاره خپلد زیا مخ دلر باکی

پچیل وصال کښی خوشحال محبوباکی نا
بلخه نغواری همدغدا امیدوار د

دوی هینو پزده خدای بل کره اوروں دی
پچه ورپیښی دی خواریده دیر غمون د

نوربه آرام پدرستد شید کاندی خوبون دی
ددی مینو پرزیه رب العلی داغون دی
ل ژرا کا اوپد نا رو پفر یا دون دی
عاشقانو زرهی مات کا نزغیب بنا
چه دوصال پا مید هر عاشق اوسیب بنا
د مینانو وصال عین لوی اختر دنیا
د بلیتون اوردی چه پدسوی در ست خیلر دنیا

پر مینانو هره بخید دغم نا تارد
چه به ارمان د بنا یسته زیبا مخو
هو چه عاشق سی د هغو کلد قرار
هو پر ښیند باندی پتری کله جو
کدی دا نوی عاشق هر ساعت بها
یو خو خوار نصر له چیل بخت مرور د
هیچ نجو پیښ ی د بلیتون کاری

ذکر د برگزیده احد ملا نور محمد غلجی مشهور دی پد غلجی او پد غلجو کښی تو
د ملا یار محمد زوی دی اوس پد پخوا ی کښ اوسی علوم شرعیه دی ویلی د
د تدریس کا پد عمر ده پر پوخ سری دی اتیا کلن او دقند هر پښا د کښی پنجه
د نا ندان عالیشان د حاجی میرخان دارتیو او کر چیو نجو نو استاد و او مع
تد د سرا پرده عصمت ی درس کا ملا نور محمد اشعار هم لری یو کتاب ی کښل
پنا مه نافع مسلمین او پدی کتاب ی احکام شرعیه بیان کری دی دا کتا
ی کښلی دی پنا مه د پادشاه جمجاه شاه حسین اولد معتبر دکتابو د نقد ادا
ی اخیستند کری دی ملا نور محمد اوس پد پخوا ی کښی تدریس کا شغلو د شر د

او بخاری شریف او هدایه او کنز او طریقه محمدیه او نور مروجه کتب به تدریس لولی
دا نظم ورته وایی به نصیحت کښی مخمس

نظم د نصیحت

تر مومن ژوندی پدین سی زما یاره | تد ژړا فریاد کوه به خو کو کاره
استغفار تو به کوه د ځان دپاره | تد هم ځان ساتد پناه غواړ لنډاره
بیداری کړه به سهار کښی زما دلداره

زه وتا تد یو ویی کرم زما وروره | به سهار بیداری کړه آخر دگوره
ابد تد سی پیجا نکښی یا به اوره | چه ستا حال به به څه رنگسی له گوره
بیداری کړه به سهار کښی زما دلداره

به هر وقت له مسلمان دلداری کړه | پز درمید شید کښ ډیره بیداری کړه
هم پر خپل صورت وژاړه هم زاری کړه | دا خپل ځان لګه حباب ستری بیزاری کړه
بیداری کړه به سهار کښی زما دلداره

تد درغ الا بلا مکړه دنیا کښ | داد زیان دی زما جان یعقبا کښ
ستا دیر سودی درته وایم شرپ اکښ | لګاهد خلاصی ډیر دی به دعا کښ
بیداری کړه به سهار کښی زما دلداره

تد د خدای لحکم مدغړوه غاړه | نیک اخلاق کړه تد طلب او بند خوی دا

تضرع کړه خپل صورت کړه وچه ناره | تدلاختو ی جوړ سوی تن د
بیداری کړه پسهار کښی زما دلداره

تدامید کړه درحمت تد ځما جان | درحمت دروازه خلاصه د
هر سهار رحمت نازل سی لاسمان | مغفرت پسهار غواړه لد
بیداری کړه پسهار کښی زما دلداره

ذکر د شاعر ظریف حافظ عبداللطیف اشکزی د اشاعر پر مجمع کی د وخلا
د اوپظرافت کی هم پاصل د بوستان دی پلاری غلام محمد نومیدی قندهار تد
ما شور کښی اوسیدی عبداللطیف لاکو بچیوالی پعلم شروع وکړه قرآن ش
حفظ کا او ځلد چه طبع لطیف ی درلوده نوی ډیر خواږه اشعار ووایل پش
ظرافت تد مایلد ده خو بیا هم سی قصی او حکایتو د نظم کا چه اوریدونکی
وپند و نصیحت دی پظرافت کی مفید درموند کا او هر کلد مجلس د اشنایا
د ده سروری کاتب الحروف کلد کلد دی دینی او اشعاری اروی اوس
کالو دی اوسره دی چه عمری پوخ دی خود خوانی مسرتکا او مجلب
چه صحبت نشاط بیا موی پیجا سو کښی اشعار ارتجالاً لولی او قصی
کاتب الحروف د غدیوه قصه د ده پدی نخزاند کښی نقل کا چه کتاب
هم خالی نوی

قصد دسوی اوزداوبنی

غوربه دنیسی یارانوزداداوبنی اوسوی قصد سوه
یوسوی داوبنی اشتاسو

یاری بری کولد یولد بلی یارانذ سوه
اوبنی وویل چه سوی
بی تامی بنادی نستد شپداوورخ می پتابند سوه
تول عمری صحبت کا
شیبدی بلیتون نکا یولد بلی مرکد سوه
سوی وداوبنی یکورکی
قصد بری شروع کره هرسهار تو بدغرمد سوه
سوی تل سلمید داوبنی و
هیلوی سوه سهی تینگد چه بدپری پندبرمد سوه
اوبنی هم عزت دسوی کا
دیاردزیه دپاره بدمقبولدند یلمد سوه
یو وورخ سوی یلتیاکره
هیلوانی رانجرکرلد دسوی تولد سلمید سوه

خوراوبیه خوبه س
بیجده ی همراس
خوراخوبه قصد س
ای زمایارینیکخو
خوراخوبه قصد س
دسوی سری الفت ک
خوراخوبه قصد س
ژوندون ی پسرور
خوراخوبه قصد س
دوستی کی دیرپهوس
خوراخوبه قصد س
ساتنی دابروی
خوراخوبه قصد س
داوبنی دپاری دا
خوراخوبه قصد س

اوښ راځي دسوی کورتد
یوغاری ولید پورتد

دانګ پدهسی شان وچی ندځای یوه ګونډه سوه
خوراخوږه قصه سوه

راوړی خواره وه
یوڅه وه لږ وابند وه

دا تولد چه ی راوړلد د اوښ یوه ګولد سوه
خوراخوږه قصه سوه

اوښ وږی ولاړی کورتد
ختلای نشو پورتد

سویا نوی ځای ند درلودی تولد شرمنده سوه
خوراخوږه قصه سوه

سویا نو جعیت کا
باسوی ملامت کا

ول شاود اوښ شدی چه دوستی سره تود سوه
خوراخوږه قصه سوه

چه سوی اشنا د اوښ سی
باید چه لږ پهوښ سی

د اوښ دپاره ښایی چه پیدا یو ماتد سوه
خوراخوږه قصه سوه

هرڅوک چه یارانی کا
چه پیل کا پیلخانی کا

هر چا لد مناسبد اشنایی او طریقه سوه
خوراخوږه قصه سوه

چه څوک مناسب کار کا
عبرت لدی ګفتار کا

لد چل تغره سمد د هر چا پند را اوږد سوه
خوراخوږه قصه سوه

○ ○ ○

ذکر د رستم دوران سپهسالار عالی تبار زبدة الزمان سیدال خان ناصر
محمد هوتک له الف خان ناصر روایت کا چه سیدال خان د ابدال خان زوی
باری زی ناصر دی چه پلاری او سیدی پد ډیلدکښی چه دواز یخوا پسر
دی هغه وخت چه سلطان ملخی توخی استقلال وموند او له غزنی تر جلد
ی حکومت کا نو باری زی د ابدال خان سره راغلل او په التغری سکونت
ابدالخان د عادل خان توخی سره پد هغه وقت له بیگلربیگی سره د قندهار
صفوی پادشاه لخوا د جنگوند وکړل اوندی پر ینبو چه پر کلات حکومت
سیدالخان چه د تگړی پلار زوی و لیسخاوت او شجاعت زبده د روزگار
او هغه وقت چه حاجی میرخان علیین ملکان لقندهار کښی گرځین خان بیگلر
دواړه سیدال خان ناصر د پښتو د لښکر و سپهسالار واو د ن توتلی وه
مروجه لکه فقه تفسیر وضاحت صرف ونحو او فارسی کتب چه د میر ویس خان
هگی د صفوی لښکر د قندهار د خلقو انتظام تد راغلل نو سیدال خان ناصر
د حاجی میرخان لخوا د پښتو سپهسالار واو خواره ی د صفوی لښکر چه تر

تیرو د وزل پدی لټو لو جنگو سیدالخان غالب او فاتح واو پد (لاوری) او شجاع

هرت وکا چه حاجی میرخان علیین مکان وفات سو نو سیدالخان عالیشان
شاه محمود سپدسالار سو اوپر اصفهان ی یرغل وکا دصفویانو پرلتو لو
یدالنو غالب او فاتح سو خوی اصفهان فتح کا او دښمنان ی مقهور دی
تل کا چه سیدال خان ناصر پدښغه وقت چه پدجنگو ی گرفتاری ښه ده
ولد حیص وبیص ی فراغ و اشتاری ویل او دعشق سندهای کښلی اوس
چه پدمهمانو د امور پداصفهان کښ بخت دی دشعر ویلو فرصت ی نشته
دورحی ی تیریږی پدهسی جنگو چه رستم هم ځنی وارکا دسیدال خان
د اشعارو تحفه دغه بدلد پیژاندکښ کاښ م چه داکتاب دده لد ذکر خالی
نوی او ددی خان عالیشان بذکر مزین وی

بدلد د سیدال خان عالی مکان

یار مالد سی گرانسو + راتیر تر تول بهانسو
نو رند وینم پیتر نو + بهان تول راتد جانان سو

وی زلفی داوبه دی کړی پرمخ د راخپری کړی
مری اشرپی دپه تندی باندی سپری کړی + گرزی پباغ کښی پگلو نو کښی نخری کړی

پداور دوسوم یاره راتد اور تانه بوستانسو

مین چه اشنای کا شپه ورخ به کریا ئی کا

نتهی دوستمگاره خوشحال زړون برنجی کا + لندی لری دورځیو دبا نو عشق کا

پرماری گوره طفقد دلبرد تیر نښان سو

مین پرلویوغرو ځئ سرتور پدنیمو شپو ځئ

موزی اروطن وطن پرین دی پرچولوئی + فریاد وناری وکا پنا ورین پدغلیلو ځئ

وصال ی نصیب نسو گوره زړه ډک پد ارمان سو

ناری وهم عالم دشپی تر صبحد سم

ناتوان دبلیتون یم یوگرد نلرم دم + بیتابی نفس نیژی راځ زما دزړه

نظر پرما غریب کړه چه تا خون می ستا پخا نسو

شبنم پر گلو ښکاری زما اښکی دا رنگی دا رنگی

خوناب ځئ ستا لغم زما پدمخکی لاری لاری + تمام شپه لم تیره پتر اپناری ناری

ښکاره سوه چه مجنون یم لیونتوب می اوس جبا نسو

بوستان ښکلی زیاد دی رنگین پد اوښکو زما دی

دزړه پرابر گلگون دی چه بلبل پتماشا دی + چمبیلی زړه وشاودی تدوایی پچلد ا

نلی دبلبلتون یم زه سیدال امی بیا نسو

درمیدنخزانه پدبیان د بنحؤ چه شعرون ی ویلی دی

کرد عصمت پناه نازو توخی هسی نقل کا چه نازو د سلطان ملخی توخی لور د
د تولدی پد سنه ۱۰۶۱ هجری هغه ځای تر نزدی وچه تازی نومیږی سلطان
د هغه وقت د غزنی تر حاکم د اقوامو مشر د او پد استقلال ی حکومت کا معا
د ساری ی ذر لود او نازو پد کوچنی والی لد میرمنو د پښتو او سپین بږیرو علماو تخ
کا او میره مخی، ارتیندوه چه نازیدی میرانی او شجاعت او سخاوت تد بیرا
روایت دی لد تقدر او یا نو چه سلطان ملخی وسورغره تد نزدی پجنگ کښی و
او حاجی عادل چه د نازو د ورور و د پلار پا انتقام نجنگ تر ولاړ کلا او کوری
تر پریښو او پهغه وقت نازو تو ره پیلا کړه او د جنگ لیؤ انا نو سره ک
کور او کلا لد تا راک د د ښمنا نو د ساتل ما تد ضیل پلار حکایت کا چه ن
د سلیمیتا او غریبانو سافرانو چه پالند معروف د د او هر وقت چه پد ژمی
سافرانو قافلی راغلی د نازو پر کلای اپ ول پد سوه سوو سلیمانه بدی، روز
و د وی تری د و د ی ورکولد چا چه بد کالی ندرلود لباسی ورکا و د
د سخاوت نوم ی لد خیبر تر کوسانه خپور سو نازو پجبالد د بنالم خا د

هوتک وه چه د کرم خان زوی او د هوتکو بنالم خیل چه ښ ورځ پادشاهی د قندهار
اصفهان د دوی ده لری شجره د طیبه تخ دی او نازو ځلور زامن درلود چه مشر
حاجی میرخان او وړ عبدالعزیز خان او یحیی خان او عبدالقادر خان د ی
سی روایت کا محمد کاتب الحروف لنجتل پلاره چه نازو انا عابده صالحه نبیخ وه ا
زامنو تدی لتول عمر پد او د اسد شیدی ورکړ او چه علیین مکان حاجی میر
تولد سو خوب ی ولید چه شیخ بیتنی رحمة الله علیه ورتد وایی دا زوی بند تر
کد چه لوی سی لوی کارون بد وکا او پز زیارت د بیت الله بخان مشرف کا د
به ی پیدا سی پادشاهان چه دین بر دبن ن کا نو حاجی میرخان چه وزیر بدی مو
پد یانت او عبادت سره لوی کا او د دین فرایض ی لتول پر اوسم کال ور ورسو
او هر کله به ی ده ته نصیحت کا چه زوید د شیخ بیتنی نیکه قدس الله سره لتول ستا
کښ دی لوی کارون نو چه لوی شی د خدای عبادت او د خلقو خدمت کړ
خدای پیدا کړی ستا دی دپاره چه لوی کارون تر سره کړی او خلق الله پخدم
ستا آرام وکا روایت دی چه حاجی میرخان علیین مکان بد هر وقت ویل چه
زما عمر ماته ښویو کارو د کولو وصیت وکا زه با بد هسی کارون وکړم چه
سنه ۱۱۹۲ الله هجری ی خوسم د ظالمانو د ظلم د شر ورته نوی سجده د شکر وکړه او

خدای داهغه کار وچه ماته موسپارلی واوصیت ی کړی و دا خوستا د عبادو او بندګانو خدمت وچه ما تر سره کا زما پلار سړی وویل چه نارو انا علاوه پر سخاوت او شجاعت او عبادت سړی ارتیند وه چه د خدای تعالی ثنا. پیناجات ی ډیر اشعار ویل او یو دیوان ی درلود چه دوه زره بیتونه پکښې وه او هلته ی بندګانو ادا کړی او داسې ی ویلی وچه نارینه ی هم نسې ویلای او غه رباعی چه نارو انا ده ماته خپله پلار اورید لی وه الحق چه هغه رباعی ده

رباعی

سحر ګډوه د نرګس لیمه لانده | خاخګی خاخګی ی لسترګو ګڼیده
ما ویل شه دی کښلی ګلو ولی ژاړی | ده ویل ژوندی دی یوه خوله خندیده

رحمة الله علی الماضین کلهم الی یوم الدین

ګرد د مشهور عصمت لیمه حافظ. لیمه د خان علیین مکان خوشحال خان خټک لوروه چه د عبدالقادر خان خټک سګه خور کیده زما پلار سړی روایت کا چه زه بسو تد ولاړم پیهغه وقت دا پښتنه ژوندی وه او د خپل پلار پد ژوندی وو چه علوم ولوستل او بیا د شیخ سعدی لاهوری رحمة الله علیه مریده سوه او خپل پلار چه عبدالقادر خان یه لاس ی بیعت وکا چه هغه هم د شیخ د دران

خلیفه

خلیفه و روایت کا چه حلیمه بی بی فاضله او عارفه جنګه ده او په سرا پرده ده
د عصمت ناستده ده میره ی مذی کړی او د خالق عبادت کا او د خپل د رور عبدالقادر
خان پکور کښی لوړو ښځو تد لوستل کا او قرآن عظیم ی هم یاد دی زما پلار و ویل
چه حلیمه بی بی ما په پښتو ښه اشعار هم وایی او پخپل عصر سرامد اقران ده
او موزونان د پښتو ی اشعار خو ښوی د تصوف او طریقت کتب ی ټول
لوستلی دی او هسی وایی چه مشکلات د مثنوی شریف او مکتوبات د حضرت
امام ربانی قدس سره حل کوی د حلیمی په اشعارو کښی مجازی عشق بزرګار ی
بلکه قول شعر و مذی د حقیقت پرلا ردی او د محبوب حقیقی صفت کا د غه
یوه بدلدی زما پلار ما ته و ویل چه پخزاند کښی د اخلوم رحمة الله علیهما

غزل

داشنای بفکر خو ښه هسی شان شوم
چه ی کړه مدتا پیغمبر سر فرازه
چه مجازی دایا زولاړی لزړه ند
وهر چا وتد چه گهرم واړه دی دی

نو هیبه م چه ممتاز که نور جهان شوم
ثنا خواند پخو رنګه در جهان شوم
سر بلند د تر محمود غوندی سلطان شوم
د جمال چه نند اروی شادمان شوم

غیر فکر می لزره ندرا بهر شو | پیر خلیل د پیر عدو باندی یکسان شوم

حلیمی دغماز مکر زیات لحد شو

چه دی بیل بیاره نکاپه گمان شوم

ذکر د عارفه کامله بی بی نیکبخته داعصمت پناه او عارفه د الله د شیخ الله داد لوروه پقوم محمو زی چه پداشنغر کښی کورنی او پلار ینکد دمن زیو مرشدان وه هسی وایی کاتب الحروف محمد چه زما پلار روایت کا چه شیخ امام الدین خلیل غوریا خیل پخپل کتاب اولیای افغان هسی کښلی دی چه شیخ الله داد لوی ولی و او لوری نیکبخته چه بحقیقت هم نیکبخته عارفه منجمله وه علوم دینی ی ولوستل او پریاضت او عبادت د خدای عزیز ته چه سنه ۹۵۱ هجری پد حباله د نکاح شرعی د شیخ قدم قدس الله سره راغله چه د خواجه محمد زاهد خلیل متی زی زوی و او عارفه د خدای وه چه سنه ۹۵۶ لد بطن غوث الزمان قطب دوران شیخ میان قاسم افغان پد بدنی بنس پیدا سو او د شیخ بمعرفت د خدای شهرت وکا چه پد هند او پښتونخوا مشهور سو نقل کا چه شیخ امام الدین هم د دی عرفا د اولاد دی او دی کتاب د اولیای افغان هسی کاږی چه بی بی نیکبخته چه د خدای عارفه او رابعه

دزمانې وده یو کتاب ی کښلی دی چه نوم ی دی ارشاد الفقرا او پد دی ک
ی سی نصیحتونه لیشر ویلی دی، چه فقرا و عباد الله تد مفید دی دا ک
په ۹۶۹ هجری تمام سوی دی او زما پلاری نسخه لیدلی وه پد بنو
سخه وقت چه دی تللی ولیفر دسخه ځای دغه شعرونه له سخه کتاب ز
دپلار پیاوه چه ما دلته ځنی نقل کړل چه کتاب می ذکر دعارفه دور
رنګین وی

سیف الدین لودین کتابتون
کتاب پر لیسي شمیره

مثنوی پد نصیحت کښ

پزړه بنا دشی ای مومن | پظاهر پد باطن سپین
ظاهر زهد پا خلاص کړه | پزړه تینګ شد له یقین
شکر صبر پر هر حال کړه | خودنمای مشه خودبین
پشه و روح بد پژړای ی | که خبر شی له سجین
سجین ځای دخودنمای | دبی نماز او دبی دین
له بغو ځا امان راکی | یا اله العالمین

بل نصیحت ولها ایضاً

دخدای حق قدغاړه کښیږده | نوری نوری دنیا پریږده

دنیا پاتد لد هر چاره ه
پا اخلاص کی ځنی لیږده

خو قوت لری پیځا نکی
سر د یار پر ضا کښیږده

ځان لبد خو بد ژغوره
زړه پذکر د یار بلیږده

کل دنیا بد د سبند شی
اوس لبیری ځنی ریږده

بتول غواړی حسابونه
کد د اوښی کد د میږده

دنیا ترک وهه که پوه یی
د لقا پر لوری پعبی ږده

ولها ایضاً رحمها الله

پطلب ی و در یږه ه
پیخدمت ی هوسیږه ه

لجمله بد و نفرت کړه
و نیکی تد ولاړ یږه ه

پد نیکی کښی اخلاص کړه
بدی مکړه و پو هیږه ه

پر گناه لد وار و ستر گو
د باران پد ود وریږه ه

چه یا رب العالمین
لګناه را تیریږه ه

خدای برحم پتا وکا
پزار یو تد ژړیږه ه

بی پروا و خدا ئید مشد
لد غضب و ویریږه ه

هر غد فعل چه ی حق دی
پطلب ی و ښوریږه ه

ذکرد میرمنی دحسب او نسب بی بی زینب اطال الله بقا ئها
بی زینب دحاجی میرخان علیین مکان لوروه چه لدکوچنیوالی ی
حرم کی دعصمت او عفت لوست وکا لپلد ښه چه قرآن کریم ی
لوست دالحکام اسلامی او فقه کتابونه ی هم ولوستل او دفارسی
مشهور کتب ی ضبط کړل استاد علوموی ملا نور محمد غلجی دی چه دیر
ستری مخدرا تو تد دحرم درس لوستی دی هسی روایت کا چه بی بی زینب
میره هوښیاره او پیهها تو دامور و عالمه ښځه ده او دپادشاه محمد
شاه حسین پا مورو کی تدبیر کا او هرکله پرای صایب مشکلات دامور و حل کا
پادشاه دزمان ی پخبر و عمل کا او نصایح ی اوری دا در مشهور دصدف عصمت
بند شعرون هم وایی او دموزونانو او شاعرانو قدر کا دواوین د
شعرا هرکله لولی او لمضامین شیرین ی کام شیرین کا عمر لعبادت
خدای او تلاوت دقرآن شریف تیروی او مخدرا تو دحرم دپادشا
درس او کبل او لوستل ورښیی نقل کا چه دشاه محمود بنت مکان
مرگ حال قندهار تد راورسید نو دپادشاه خاندان عالیشان لتول عجز

د ملخزرالتو د هرم ساندی او غلبلی کا بی بی زینب چه واقعه د
وفات واوریدله د ډیره غمجن سوه او پد تلاوت د قرآن او لمانځ
تسکین وکا د تلی ډیره اوهسی ویرندی پویر د خپل ورور مرحوم
چه زه ی د لله نقل کوم خدای تعالی د قول نا ندان عایشان
ظل الله ژوندی دلری او خوښ

مرثیه د شاه محمود جنت آشیان

بنغ سو چه ورور تیر لدنیا سو نا — قندهار واړه پژ
زړه می پویر کی مبتلا سو نا — چه شاه محمود لما

دارون جهان راند تورتم دینا + زړه د بلیتون پیتخ کړم دینا
هوتک غمجن پدی ماتم دینا + دپاچهی تاج مو برهم دینا
چه شاه محمود تیر لدنیا سو نا — قندهار واړه پژ را

خوان ومیړه د توری جنگ ونا + ولاړ د کام پنام ونگ ونا
دښمن لره پو ښو رنگ ونا + پر میدان شیر و یا پلنگ ونا
افسوس چه مرگ دده پنجوا سو نا — قندهار واړه پژ را

محمود ندیوازی خور ژاړی + پر مرګ د ټول کلی کور ژاړی
خپلوان لاشه پاچا دور ژاړی + لښکر سپاه د پلی سپور ژاړی

پښتون د ټول پوا ویلا سونا قندهار واړه پژړا سو

اصفهان پاتد تاج نسکور عالم + چه شاه محمود سونن پګور عالم
د پښتون لمر سو تاره نور عالم + راتد دښمن بلا پیغور عالم

چه پاچا ولاړ پښتون ګدا سونا قندهار واړه پژړا سو

لښکر سو چپور پښتون ولاړی اریان + پخاور و ځای کا شاه محمود عالیشان
پاتد سو تخت و تاج د ټول اصفهان + زړه ی را سو پر سو کا خوښی د دښمنان

وایی پښتون اوس بی پاچا سونا قندهار واړه پژړا سو

اسمان بیا د څه ستم کا ژر ګند + د شلاوه تا چه د پښتون د پیوند
دښمن د بیا زموږ پویر کا خورسند + چه شاه محمود کا پقبر کی بند

پر کور مو دیر شور و غوغا سونا قندهار واړه پژړا سونا

هو تکو ژاړی شاه محمود څه سونا + پښتو ستاسی لوی سپاه څه سونا
د اصفهان تر فراه څه سونا + پاچا چه وحشت پناه څه سونا

د پښتو پر تم فنا سونا قندهار واړه پژړا سو

محمود خوان دی ولی ولاړ لما + لتخت وتاج تد پرخه سوی جلا
اصفهان ولی پاتد سونا لتا + سر دراپورتد کړه چه ځکړی اعدا

دښمن ولاړ بیا شاه خوا سونا قندهار واړه پښتونخوا

اورم ناری دغم چه کړین فریاد + پښتون پیرګ دشاه محمود سو برباد
زړون چه تل ښه وبا دمن سوفا بناد + دساندو بنغ دی چه دراو پرین ی باد

ماتم زده پیر و برنا سونا قندهار واړه پښتونخوا سونا

ورور مقرد شاه ولاکی جنت + درد کی تاند پسله مرګ راحت
روح دده شاد پلوی ورځ قیامت + مخ دده روښ دخدای پیغمبر ورحمت

دخالق رحم تل پرتا سونا قندهار واړه پښتونخوا سونا

ذکر د شاعره برګزیده زرغوند زرغوند د ملا دین محمد کاکړ لور وده پدیچو
لښی او سید د او پلار ی ولکا تحصیل د علومو او د فصاحت احکام ی زده ک
او د فصحا و اشعار ی ولوستل زرغوند پخپله د سعد الله خان نوزری وه چه نو
زامن ی هدلود او لتول د علم و هنر خاوندان و ماتد هی نقل ولکا زما پلار
د شیخ مصلح الدین سعدی رحمة الله علیه کتاب د بوستان لتول پدیپښتو شعر نظم ک

ی و بوستان دپښتو چه دا کتاب ی په سنه ۹۰۳ هجری قدسی پایته ورساوه
او ټول نکات عارفانه او نصایح حکیمانه ی په پښتو کړل علاوه پر دی ز
لهذا اشعار او غزلون هم وویل او پنزره و فصلونه ی شهرت وکاهی چه مون
د روزگار به ی اشعار لوستل او دپښتو پر بوستان بی سیر کا او ګوند د
او نصیحت به ی لټولو هسی وایی چه زرغونه کمالداره ښکلده و د خطه ی نو
و او کاتبانو به ی له حسن خط اقسام د خط زده کول زما پلار هسی وو
چه په سنه ۱۱۰۲ هجری ما د زرغونی پخط بوستان دپښتو ولید چه خپل اشعا
پخپل سند خط هسی کښلی و چه ملګری ی خط ته عاجزی کا او دغه حکایت له
کتاب زما پلار رحمة الله علیه پیدا دو چه زه ی پخپل سند کښی کاږم

حکایت له بوستان دپښتو

اوریدلی می قصه ده
دا لختر پورځ سعار
له حمام راوتلی
ایری خاوری یا لبام
مخ او سری سو ګلب

چه لشا تو هم خوږ ده
باینزید چه د رویدا
پکوخه کښی تیر میدلی
راچه کړلی ناپام
پا یرو پخا ورو خر

بایزید پشتکر کښو سو | دخپل نخ پد پاکید وسو
پیدزه وریم دبل اور | پیدپاور کی سم نسکور
لدایرو بدخدبدورم | یابدلبز شکوه کوم
هوپو بانو ځان ایری ک | لدلوینی ځان پریکړ
ځوک چه ځانتد گوری تل | خدایتد نسی کړای کتل
دبی تل پگفتار نده | نوخبره پکار نده

تواضع بد سرلوړ کا
تکبر بد تل ځوړ کا

ذکر دعفت همراه رابعه حال ددی شاعره ماتد ندی معلوم س
خولبز شد پیدښکاره ده هغه هسی ده پیدا شاعرد دقند هاره اوپد
د محمد بابر پادشاه ی ژوند کا هسی وایی پیدا شعاری دیره دیو
درلود دغدیوه بیله رباعی ماتد صدیق اورفیق محمد طاهر بجریانی

پیدزه ی دلته پنخرانه را نقل کوم

رباعی

آدم ی محلی وتدراستون ه | پاورد عم ی سوی ارمون کا
دوزخ ی روغ کا پرمخ د محکمی | نوم ی د بغد د لته بلیتون کا

خاتمه د کتاب په بیان د حال د کاتب الحروف
حقیر فقیر محمد بوټا - مولف د دی کتاب

هغه ای محمد زوی د داود خان زوی د قادر خان د قوم بوټک چه زموږ د کهول
صل خان مرغدوه چه زما نیکه قادر خان لهغه ځای راغی سبوی تر اوسته
د وسیدی بسله خوشحالت به تقاضا د نصیب او قسمت راغی و د قندهار پخوا کنو
لیکای د کوکران استوګنه کوله او پیشه ی زراعت قادر خان د یو عمر ی
ویس د ۷۶ کالو په سنه ۱۰۵۸ هجری وفات سوا او په بغد کی چه کوکران
نومیږی بیخ سو زما پلار چه داود خان نومیږی پکال ۱۰۲۹ هجری په بغد کوکران
زیږیدلی او په آوان د صباوت ی علوم لوستلی و او پخپل عصر په موزونا
او فصحا و علما و د نامه ښاوند و او د یو عمر ی قندهار تللی و د کسی خزان اوبه

او دیرش او پیشور اولوزخایون ی لیدلی و هغه وقت چه خان علیین مکان
حاجی میرخان پقند بارکبن دگرگین خان سره جنگون کول نو زما پلار هم پدغه
جگړو کی ملګری و درسره ځکه نو لدقدیم زما معرفت لدی خاندان دیردی
او اخلاص ی لرم پیزره پیله ۱۱۲۶ هجری په صفری پادشاه بنګری پرقند باندی
راغلی نو دجنت مکان حاجی میرخان لخوا زما پلار ولاړ او پغراه او سیتان
او ګلستان اولوزو خایوی پښتانه دحاجی میرخان مددتد راوغوښتل اولهغه
پښتو سره ی مرکی وکړی او دیر پښتانه دلوزنو او بارګزو او اسحق زوی ګرګ
کول دخان او پرخسرو خان ی پرغلو کا او پدغو جنګو زما پلار دحاجی میرخان
جنت مکان لخوا سپه سالار و پسله وفات دحاجی میرخان مرحوم مغفور
زما پلار په ۱۱۳۶ هجری وفات سو او پکو کران دخپل پلار سره ښخ سو
دغه مرحوم رحمة الله علیه طبع مستقیم درلوده او کلدبی شعرون هم ویل چه
دلته تیمناً ده دوی رباعی راوړم او دا رباعی پصفت دتجنیس بی نظیر

دی او پدفصاحت هم مثل نلری

رباعی

چه دچا پزړه کی اوردمینی بل سی
پداوربل ی لمبی ګډی حال ی بل سی
وردمینی ګلدمری دزړه لامینی
داوربل بیند کتل دزړه تپل سی

رباعی

رباعی ولد ایضاً رحمه الله تعالی

کدی وینی وینی تل ثاثی لد زړه وتخه ثوک پیدا وینی تالد ځوانو یاد زړه وتخه
د زړه ولد زړه کد وینی وینی ثاثی پد کړه د غم لویدلی شاله کړه وتخه

اوس پدی لږ حال دپلار او نیکه دکیس نو خپل حال هم کاږم او دخزانی
لید ونکی پیغږ دم زما راتګ دی نابودی دنیا تاریخ قولدی واقع سوی و پد
۱۱ درجب المرجب سنه ۱۰۸۴ هجری پکو کران کښی اوسن تود تمیز ورسیدم نوی
پلار درسی راته شروع کا او ترا تلسم کال محمد عمری ولوستل احکام
دین او فقه او اصول او تفسیر او دفصاحت علوم لکه قافیه او عروض او
بیان او معانی او نور چه زما پلار مرحوم وفات سو اوزه پد تقاضا دپادشاه ظل الله
دامت سلطنته شاه حسین را علم دقند ار بنا رتد او ترا او سمد پد نظر کیمیا اثر
دپادشاه اسلام بنا دیم او هر کله پا حسان او مرحمت دوی خاندان عالیشان
رلبند سیم عمری تیریږی پلو ستلو او کښلو دکتابو لد مختو دجهان بلد بهر نلری
او وزیږی هم خو بنی نکا بیلدی اشغالو پد بل شه پدی اوقاتو دعمر چه می تیرکړ
یو شو کتابون می وکښل چه یو لد دغو تخه دغه خزانه ده او نور دادی یو کتاب

کښلی دی پد بیان د علوم د فصاحت چه خلاصة الفصاحت بالدسی او بد
کتاب می قول علوم د فصاحت پد پښتو د خپلو پښتو طالبانو د پاره خلاصه کړ
بل کتاب ی کښلی دی پد بیان د طبابت او علاج چه خلاصة الطب نوم دی پ
سنه ۱۱۳۹ هجری چه دی د هغه کتاب د پادشاه عالم پناه مدظله مخ ته پیش کا
سل طلاوی ی ماته صله کا او هر کله د اسی مراحم د پادشاه د دی فقیر غریب
د پیر دی او ارکان د دولت ابد مدت هم پر دی فقیر د مرحمت نظر کا خاص
بهادر خان عالیکان چه من د رخ پښتنه یم د غرباو پر سر ظل د رحمت دی خا
دی عمر د پیر کا مالدیو د دیوان د اشعارو هم ستد چه پد دی وقت کی مرتب او مد
سوی دی او غزونه او قصاید او رباعی ی کلد چه طبع قاصر میل د شعر او د
کاشعرون کاب هم او موزونان د روزگاری خوبنوی ګکد چه د خان ستا
سبد نده او پوهان لدی کار عار کا نو پخزاند کی می خپل احوال وکیښی ت
د دی کتاب د پیونکی ماته د عاو کا او هر وقت می پد دعا یاد کا خپلد یوه غز
هم دلته د نمونی پطور کاب هم چه پر صفحه د روزگار یادگار دی ل
اشعار ی پد دیوان کښی یو شان دی شایقان د علم او شعری لدیوان لو

غزل د کاتب الحروف غفر الله ذنوبه

ساقی پاشد دسره ملو ورک یو جام را | ستا لغم نا آرام یم آرام را
میلد میود بهار نندارئ شکرم | پسرلی سود خوبی بند پیغام را
د دنیا پاتده بنادی مو یوگرئ ده | یوگرئ می خوبی کدمی گرئ انعام را
بلیتون پتاریکو کی مخ ره شین سو | رنالمرد جام دمیو نظلام را
کامیود دنیا می کام را تریخ کا | چه می خوبه کا کام ترخه دما ناکام را
نشاط ستنه نه مستی ستد نزندی شد | چه سم رند بغد او بد علی الدوام را

پاو بوی سو ورزی کی لبز شه را تود کد
محمد تد اورد ک یو سی جام را

تمت الکتاب بعون الملک الوهاب اللهم اغفر وارحم لکاتبه وقارئه ومن له حق علینا والصلوة والسلام علی رسوله وعلی آله واصحابه اجمعین کتاب تمام سو پورئ د جمعی ۲۴ د شوال المکرم ۱۱۴۲ سنه هجری پقندهار کښی او موقف محمد سو ترک سم فارغ البال سو الحمد لله محمدا کثیرا

بتاریخ دهم ماه ربیع الاول سنه یکهزار و دوصد و شست و پنج هجری گذشته بود

از هجرت رسول خدا صلی الله علیه وسلم بدستخط حقیر فقیر کثیر التقصیر
نور محمد خروتی برای دعا بجاه رفعت جایگاه سردار عالی تبار سردار
مهردل خان قلمی گردید هرکه خواند دعا طمع دارم
ز آنکه من بنده گنه کارم این کتاب را احقر الناس محمد عبا
قوم نای در شهر کوسته بلوچستان خاص برای عالیجاه تجارت نشان
حاجی عبدالکبر قوم هوتکی قلمی کرده ۱۳۰۳ هجری باشتوال تمام قلمی شد

والملوثا ظهین
دسیف الدین لودین کتابتون
کتاب پر لیسي شمیره